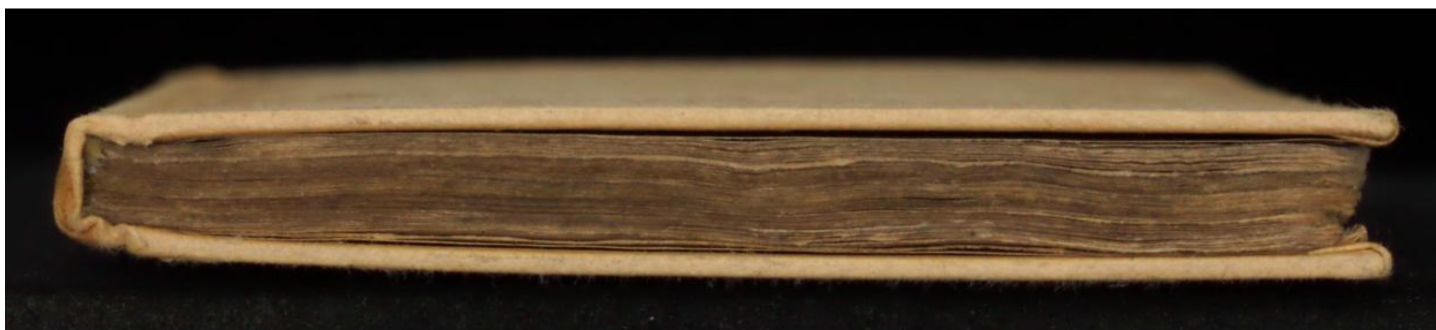

Lust tot hoger
C. Luyken f.

44

DE BEDRIEGER, BEDROOGEN.

BLYSPEL.

t' AMSTERDAM,
By CORNELIS SWEERTS, op de Cingel, aan de Appelmarkt.

VERTOONERS.

WOLFERT. Vader van Iſabel

ISABEL, Minnares van Lean der.

LEANDER.

ORONTES, Galant van Iſabel.

HENDRIK, Vrind van Leander en Orontes.

CLEARDUS, Gemaakte directeur van Leander.

HEYNTJE, Knegt van Leander.

CALIDOOR, Knegt van Orontes.

KATREYN, Meydt van Wolfert.

ELSJE,
JANNETJE, } Twee koppelaarſters.

JAAP, LOS, Een Ooſt-Indies Vaarder.

MELIS,
PIET BART, } Twee boeren.

JAAP, De kruyer.

LEVI, Een Smous.

Het Tooneel ſpeelt de twee eerſte bedrijven op ſtraat, voor het huys van Wolfert, en het derde in huys van Wolfert.

Het ſpeelt in den Haagh.

DE BEDRIEGER BEDROOGEN.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

LEANDER, ELSJE, JANNITJE, HEYNTJE.

SEl ik wel seker gaan? je most me niet bedriegen.

ELSJE.

Ik zeg alles is wel, wy nimmermeeren liegen.
't Is ver genoeg gebragt, en dat voor d'eerste maal;
'K beloof jou het meisje, al was haar hert als staal:
De Juffertjes willen wel driemaal gevraagt weezen;
Wy haalden 't daar echter deur, daarom wilt niet vreezen;
Papa sel toestemmen, dat verseker ik jouw.

LEANDER.

Soo dat wel succedeert, beloon ik ook uw trouw;
Maar, veertig duysend gulden sel ik 'er mee bekomen?

JANNETJE.

't Seg ja, weest maar gerust, en wilt nergens voor schroomen.
Je moet zo veel op 't geld niet zien, als op schoonheyd, deugd en eer;
Deze drie dingen vinje zelden in de hedendaagse Vrouwen, Heer.

LEANDER.

Dan zel ik 't op je woord eens met courasie waagen.

JANNETJE.

Al valt ze vry wat weigerig, aan jou staat het vragen.
Het Dametje is buyten het geld al vry met wat voordeel versien;

 Nu

Nu, gaat'er maar na toe, en laat ons met de rest betien:
Wy groeten u, en komen u flusjes wel spreeken.

LEANDER.

Goed, 'k meen die fortres eens met een volle moed te breeken.

TWEEDE TOONEEL.

LEANDER, HEYNTJE.

Nou heb ik geld van doen; Heyn, je bent slim en fijn,
En kent de weereld; voegt nu u verstand by 't mijn,
Oostindie heb ik de sak nu eyndelijk gegeven,
En meen met Wijn en Trijn gerust op 't land te leven.

HEYNTJE.

Voor mijn mijn Heer, ik houw altijd van geen Schip,
Soo een lekker bekje, gekapt met een Spaanse tip,
Sou mijn de helft beter gevallen; maar laat ik swijgen;
En bedenk en vast hoe dat ik voor u geld zal krijgen:
Gy kund swijgen?

LEANDER.

Als een mof.

HEYNTJE.

Dan sal het wel gaan:
Maar sagt mijn Heer, soo 'k niet mis, komt Hendrik daar aan?
Laat mijn de list bevoolen, en spreek nu van groote saaken;
Even of je Kasteelen en Landeryen soud braaken.

DERDE TOONEEL.

HENDRIK, LEANDER, HEYNTJE.

LEANDER.

WAt sel 't wesen, of ik mijn Voogd al weder schrijf,
Ik moet 'er toch selfs na toe in een week vier vijf;
Sy speelen met mijn geld; maar 'k sal daar sorg voor dragen.
Of alle Voogden de Wezen op sulk een wijs plaagen?

HEYN-

HEYNTJE.

Wat is'er in de weeg? hoe ben je soo gesteurt?

LEANDER.

Hoe mijn Vriend! 'k loof dit niet aan yder een gebeurt.

HENDRIK.

Ik bid, spreek op mijn Heer, wat sijn het doch voor saken,
Die jou het hoofd ontstellen, en balloorig maken?

LEANDER.

Mijn gewesene Voogden maaken my vry wat spul,
Soo dat noch langer duurt, word ik waarachtig dul:
My, my geld te weygeren; daar sal de droes mee speelen.
'K loof sy mijn geld reeds onder malkander deelen.

HENDRIK.

Mijn Heer, laat ik, soo 't mogelijk is, u regt verstaan;
Soo ik u helpen kan, spreekt recht, en 't is gedaan.

LEANDRE.

Ik sou u daarom niet moejelijk durven vallen.

HEYNTJE.

Mijn Heer, laat ik dit Paardjen eens op mijn manier gaan
stallen
Geef mijn reis commissie, en zend my maar na Meurs;
Ik ben in veertien dagen weerom met een volle beurs.

LEANDER.

Na veertien dagen kan ik onmogelijk wachten;
Maar doen de Obligaties noch soo veel als se plachten?
'K heb een van duisend pond, die 'k wel verkoopen wou;
Doch alla pary; want ik niet graag verliesen sou.

HENDRIK.

Den slegten tyd heeft haar wel vijf percent doen daalen:
Maar hoe komen jou sulke dingen in de hersens maalen?
Nu Obligatien te verkopen? kan ik je niet raân.

LEANDRE.

En ik moet geld hebben, hoe kom ik 'er dan aan?
't Is hoe grooter goed, hoe minder *soet*, zei mijn besje,
Ben je een kleyn vogeltje, gy kruypt *in* een *kleyn nesje*;
Daar de rijke, hoe ze zijn, iets *mangelt* aan *haar* staat:
't Seg 't een gemeen man geruster als een rijke gaat.

HENDRIK.

Is dit alleen, mijn Heer, dat u ſoo doet ontſtellen?
Ik bid gy mijn 't geheel, ſoo 't zijn magh, wilt vertellen.

LEANDER.

Ik bemin, en vry mijn Heer.

HENDRIK.

En wie doch mijn vrind?

LEANDRE.

Een ſchoone maagd, en die van yder werd bemind.

HENDRIK.

Dat had ik liever niet; dees ſchoone vol behagen:
Hoe noemt men die?

LEANDER.

Sy doet mijn treurig klaagen;
't Is Iſabel die deeze ziel op 't felſt geboeijent heeft;
't Is ſy alleen, waarom ik treurig heb geleefd.

HENDRIK.

Iſabel, Heer, Wolferts dochter, dat is een ſchoone,
Die yder op ſijn tijd, wanneer 't haar luſt, kan hoonen;
En minne te gelijk; ook reikt zy wel haar hand
Aan heer Orontes, haar geweſenen Galant:
Dit dier is dertel, loos, en weet de minnetrekken.

LEANDER.

Ik zal door mijn goud wel min in haar verwekken;
Hy moet, wanneer ik kom, gewiſſelijk achter ſtaan;
Men begeert hier munt alleen om 't huwelijk te doen gaan:
Mijn geld ſal veel meer doen als ſijn Galanteryen;
Men moet tegenwoordig met klinkende reeden vryen.

HENDRIK.

Hebje daar geld toe van noden, zoo ſpreekt mijn aan;
Ik heb een ſakje twee drie tot u dienſte ſtaan.

LEANDER.

Ik weiger ſulks niet; 'k zal u in bewaaring langen
Een Obligatie, die 'k ſoo even heb ontfangen.

HENDRIK.

Gy boert met my, mijn Vriend; ik gaa, stuurt my maar voort;
Uw knechten maak dat gy het Juffertje bekoort.

VIERDE TOONEEL.

LEANDER, HEYNTJE.

HA ha ha ... de vogel is in de knip gevloogen;
Wel Hendrik heeft waarachtig schellen voor sijn oogen;
'k Dacht doen jy d'Obligatie bood, nu is 't verbruyd;
En zoo hy die aanneemt, krijgje niet eenen duid.
Maar dat 's gebakken, die swaarigheid zijn we te boven:
Dat pak je heb ik je braaf van de hals maar geschooven.
Maar apropo, de Smous die sprak myn even aan,
En tierden als een gek, en liet men niet eer gaan,
Voor ik Heer Wolferts huis gedwongen hem most wyzen,
Ik weet niet of myn Heer het gedaane wel zal pryzen.

LEANDER.

Voor de Smous, of zulk volk, ben ik gantsch niet bevreest.
Soo die in deze loskop maar niet komt en speelt den beest.

HEYNTJE.

Die weet het huis noch niet; en of hy je al quam ontmoeten,
Zo kan je hem wel met een Complement gaan groeten,
Gelyk je anders doet met blom of kappertjes kool,
En hoort hy daar niet na, zo draag u als een Pool,
En sabelt hem ter neer, zo zal hy 't wis niet klappen,
Hoor baas, je moet nu over alle swarigheid stappen.

LEANDER.

Dat is wel waar Heyntje; maar hier dient meer gedaan;
Wy moeten recht, en net op onse beenen gaan;
't Dient by Isabel ook van sesse klaar te wesen:
Heyntje, kon je Kaat met fijne reden belesen.

HEYN-

HEYNTJE.

'k Sal de meyd vryen, soo krijg 'k se op de handt;
Maar ik dien fijn te doen, het is sulken quant;
Se het wel drie laag schut op, en schiet uyt alle poorten;
Ook verstaat sy de navegatie en redery in alle soorten:
Maar weet, mijn Heer, ik van geen Huwelijken houw:
Ik acht de dagelijkse voor de beste trouw.

LEANDER.

Wel trouw soo alsje wilt, dat kan mijn niet verscheelen;
Je moet je rol maar onder schyn van 't vrye speelen.

HEYNTJE.

Speelen, ik sal 't wel speelen dat het wat kraakt;
En maken dat je aan de meyd en poen geraakt:
Maak de zaak kort; want lang loopen zou 't werk verbruyen;
De klank van de rouwklok mogt van Meurs over luyen.

LEANDER.

Ik zal het wel kort maken; want ik weet dat de tyd
De liefde op d'een of d'andere wijze sly:
Klop eens, en siet of Isabel myn toestaan wil te spreeken:
'k Sal sien haar steene hert door sugten te verbreeken:
Ach Heyntje! ik ben heel belustigt en verlieft.

HEYNTJE.

Ik ook alsse my soo voor een korten tijd gerieft.

VYFDE TOONEEL.

LEANDER, HEYNTJE, KATRYN.

KATRYN.

HEer Heyntje, soo vroeg in de weer, wat komje zoeken?

HEYNTJE.

Ik backisje lief, ik zoek rocken by broeken;
Kom smoddermuyltje geef my reis een leckre soen.

KATRYN.

Alree man; ja toch, hebje ook iets meer van doen?

HEYN-

HEYNTJE.

Neen gekje, als datje me lieft voor al je leven.

KATRYN.

Dat zel ik ſonder fout, en ſoo je wilt, meer geven:
Maar hoe komt je Heer ſoo vroeg om onſe Juffrouw?

HEYNTJE.

Hoe zou je't weten, als ik je het niet zeggen wouw?

CATRYN.

Wil je't niet zeggen, wat hoef ik'er dan na te wagten.

HEYNTJE.

Je hebt haaſtige Vrouwen, zien ik wel in alle geſlagten;
Vraag jou Juffrouw, dieſje, of men heer wel ſpreken kan.
Dat weet ik wel ſonder vragen; loop als een man,
En ſeght jou Heer dat hy wat wacht, ik zal haar halen:
Heer Heyntje, men ſiet de liefde uyt ſijn oogen ſtraalen.
Juffrouw daar is Leander, ſoo verlieft als die kat,
Die Jaap laatſt met een brandhout achter de vodde ſat.

SESDE TOONEEL.

ISABEL, LEANAER, HEYNJE.
KATRYN.

ISABEL.

HOe is het nou Katrijn, wat ſchortje ſoo te ſchreeuwen?

KATRYN.

Je zoud wel aars verſchieten, hoorde je reis een boer geeuwen.

ISABEL.

Wat's er te doen? om wat reden maakje ſoo'n geſchal?

KATRYN.

Hoe, ik Juffrouw! ach voor mijn ik doe niet met al;
Maar daar ſtaat een Heer, die verſoekt jou en reis te ſprecken.

ISABEL.

Hoe komje me altyd ſoo ontijdigh 't hoofd breeken?
Ben ik nou in ſtaat om een beſoek toe te ſtaan?
Ik kan door pijn in 't hoofd nauw op myn beenen gaan

LEANDER.

Mejuffer het divertissement sal u verligten.

KATRYN.

Heer, men moet soo ras geen Kasteelen in het hoofd stigten

HEYNTJE.

Soet Caatje, de vrolikheid komt door de verandering voort;
Dies heeft mijn Heer gelijk.

ISABEL.

Maak Thee klaar, zo't behoort:
Ik moet eens sien of ik het daar mee wegh kan drinken.

KATRYN.

Soo doende zullen de flessen wel haast hol klinken.
Maar 'k heb gehoort dat mijn Heer uitsteekende thee heeft:
Het staat soo braaf als een Galant cordiaal leefd.

LEANDER.

Mejuffer, 'k heb noch iet extra, kan ik 'er u mee dienen.

CATRYN.

Soo doende zal den Hemel u geluk in je vryen verlienen:
Gaat maar binnen, het thee water hangt al over 't vier.

LEANDER.

Met u verlof Mejuffer. *Binnen.*

SEVENDE TOONEEL.

KATRYN, HEYNTJE.

WA dunkje van die swier?
Dat lijkt wel eer een Japanse of Cineese panteladory;
Soo noemen de Indiaanen een galantiserende sermony:
'k Moet'er om lachen, 't is of je Crates na 't leven siet:
Doch het sal voort gaan als je heer maar schyven bied.

HEYNTJE.

Schijven die zullen in 't Huwelijk niet manqueeren;
Men moet hedendaags altijd by die afgod sweeren.

KATRYN.

Wel gevat, se hebben gelijk, want met dat metaal.

Kan men dat ruyg is, søo glad maken als een aal;
Al hebje dan een geboggelde of scheeve Drommedaris;
Je kunt 'er altijd een Gallant voor krijgen, die welgemaakt en raar is.

HEYNTJE.

Hoe wou je dan je mans voorhoofd met horens beplanten Kaat!

CATRYN.

Dat gebeurt tegenwoordig soo veel mijn lieve maat,
Hoorns zijn gemeen, de goede niet te na gesprooken;
Wierden al de hoorens eens door de hoeden gestooken;
Wat zou j'er al sien hier rontom . . . in de stadt.

HEYNTJE.

Wel Kaatje, dat hebje aan het rechte end gevat.
Hoewel men 't moet aansien als kwaad in verbasterde tijden.

KATRYN.

Souje geen hoorens willen dragen als j'er voor in een koets kond rijden?

HEYNTJE.

Dat weet ik niet Kaatje, de Koets heeft al wat in:
Men stelt omtrent sulk geval veel spijt uyt zijn zin:
Maar evenwel hoorens zyn swaar en lastig te dragen.

KATRYN.

Ja ja, tut tut, het lijkt zoo wat, dat zyn geen plagen,
Daar men voordeel, en staat in sijn huishouden by vind.
Wie word 'er kwaad als hy een Schip met zyn horens wint?
Maar wat voor een Floris sien ik daar ginter komen?
Hy monstert als een Baviaan onder de beuke boomen;
Wel Heer Heyntje, 'k verschiet 'er of, 't is Calidoor,
De knecht van Orontes, dit komt men heel vreemt voor.

ACHTSTE TOONEEL.

CALIDOOR, HEYNTJE, KATRYN.

KAat dat komt net van pas, jou aan de deur t'ontmoeten;

Gesuykert bekje, myn Heer doet jou Juffrouw groeten;
En vraagt gelegentheid maar voor een uur twee drie:
Maar het schynt ik wat verandering in je troony zie.

KATRYN.

Dat's waar, ik ben met Juffrouw verandert Callidoortje;
't Vlees geld hier in huys nou wat meer als drie en een oortjen:
Daar is geen gelegentheid voor jou, noch je Heer:
Hier zit een Vogel gekamt met een gouwe veer;
Die de vleugels en 't lyf met silver is bewassen.

CALODOOR

gard Kaatje, op die vogel sel myn Heer wel passen;
Want een schoon wijf by een geboggelt of kreupel man,
Siet selden een braven vent, of neemt 'er een proef van.

KATRYN.

Soet .. Juffrouw is eerlijk, en zou tot dat kwaad niet buygen.

CALIDOOR.

'k Geloof het wel, mijn Heer die kan zulks ook getuygen.

KATRYN.

Gaat en segh jou Heer, dat Mejuffrouw belet heeft,
En dat 'er een Galant is die wat meer munt geeft.

KALIDOOR.

't Is wel: ik denk dat myn Heer haar daar voor zal bedanken.

KATRYN.

Tut, tut; is 't anders niet.

HEYNTJE.

Hy moet hier mee niet banken.

KATRYN.

Neen Calidoor, ik geef jou met je Heer de sak.

HEYNTJE.

Nu staat hy en kykt als een uyl op een doorntak.

CALIDOOR.

Ik ook; dat sel jou en je Juffrouw haast berouwen.

KATRYN.

Wat zou je luij 'er doen? die niet als scharrebier kond brouwen.

CALIDOOR.

Goed, goed, ik wensch jou met je Juffrouw goeden dag;
Maar wagje voor de leister strikken en 't spinnekops rag.

KATRYN.

Hoor Calidoor, eer je gaat moet ik je wat zeggen:
Je moet mijn woorden niet op het slimste ùitleggen:
'k Meen 't niet; 't is om dat die knecht het hoort en verstaat:
Zeg jou Heer, dat Mejuffer haar alleen op hem verlaat;
En ik zal je minnen Calidoor voor al mijn leven:
Kom jy hier maar tavont met je Heer ten half zeven,
Dan is Mejuffrouw die malle quibus al kwijt:
Wel meen je Calidoor dat ons de drommel ryd?
Je hebt de eerste brieven, en die zel je ook behouwen,

HEYNTJE.

Ziet hem nu eens gaande zijn achterste klouwen.

NEGENDE TOONEEL.

KATRYN, HEYNTJE.

KATRYN.

WAt doen ik al voor jou; ja wel je weet het niet.

HEYNTJE.

't Dee my zeer dat je hem zoo bot voor de kop stiet.

KATRYN.

Dat's niemendal, maar daar hoor ik iemand voor de glaa- (zen.

TIENDE TOONEEL.

ISABEL, LEANDER, KATRYN.

ISABEL.

Wat doe je hier voor de deur te tieren en te raazen.

KATRYN.

Heb ik geraakt? wel ik was zoo ſtil als een Muys;
Hoor Juffrouw, Callidoor die was hier ſtraks aan huys,
En vroeg of zyn Heer jou van middag wel kon ſpreeken?

ISABEL.

Hoor Katrijn, 'k wil mijn hoofd met geen Galants meer
breken:
Wat hebje gezeid?

KATRYN.

Datje wierd geviſenteerr:
En met die boodſchap is hy weer te rug gekeert.

ISABEL.

Je hebt wel gedaan, 'k meen niemand meer op te paſſen.

LEANDER.

Hier door zo raakt de min al verder aan het waſſen:
Ik blyf u dankbaar, voor zo veel geluk en vreught.

ISABEL.

Men moet zich wagten voor de opſpraak in zijn jeught.

LEANDER.

Voor zulke gunſte zal ik u met ſchatten loonen.

CATRYN.

Dan ſelder onze Juffrouw je noch andere betoonen.

LEANDER.

Kaatje datje m'een goed woord by Juffrouw doet.

KATRYN.

'k Sel; myn gezuikerde Floris, mijn lieve bloed:
Hoor Juffrouw, je moet het maar kort en goed maaken,
Je mocht anders door al dat minne vuur in de brand raa-
ken:
Daar is niet beter als kort; en als 't dan wel ſlaagt;
Zo word men van de Callemogen 't minſt geplaagt.

ISABEL.

Papa moet eerſt ſtaat en inventaris aanſchouwen;
Waar in wy moeten zien hoe dat we zullen trouwen.

LEANDRE.

Die zal u Papa van twee maal honderd duizend guldens
zien;

Behalven myn kist, die ik u tot een morgengaaf zal bien;
Waart veertig duizend guldens aan goud en rariteiten.

KATRYN.

Heer Heyntje, ik zou wel een stuk van myn tong byten.

HEYNTJE.

Bagatellen, myn Heer noemt zyn beste schat noch niet.

KATRYN.

Is het waar,

HEYNTJE.

Je zult gelooven, als je 't ziet.

KATRYN.

Wat zel 't een gelukkig Huwelijk voor u beide wezen:
Dat is een plakker betrapt onder de pimpelmeesen:
Kom, kom, handjes in malkaar, en daar mee veel geluk.

ISABEL.

'k Doe niet buyten kennis van Papa in dit stuk;
Een dochter moet altyd haar ouders eeren en achten,
Al ziet men somtyds andere haar plicht niet betrachten;
Voor myn, ik zal dit buyten Papaas kennis niet doen.

LEANDER.

Mejuffer heeft gelijk, 'k zal my door de hoop dan voen;
En u Papa van dezen dag noch komen spreeken.

ISABEL

Doet zo myn Heer, myn zal geen consent ontbreeken:
Vaar wel, en zijt gedachtig u gesprooken woord.

ELFDE TOONEEL.

LEANDER, HEYNTJE.

HEYNTJE.

Jou is 't meysje, de schat het haar de ziel bekoort:
Die goudzuchtig zyn, kan men ligtelijk bedriegen.
Zy zyn onnozel, die men zoo in slaap kan wiegen:
Het geld maakt menigen bedroefde Huwelijks dagh,
En maakt dat een vrouw haar man in 't eind niet meer zien en mag.

LEANDER.

Dat's even veel, 'k zal daar mee myn leege gaten stoppen;
Hoe zel ik voor dat geld op de voorlopertjes kloppen:
Veertig duizend guldens, is my hondert duyzend waard;
Zie daar Heyntje, ik word de gelukkigste man op aard.

HEYNTJE.

Zoet zoet myn Heer, ik most mee van die stokvis eeten.

LEANDER.

Wel zoujc niet mijn trouwe knecht, dat most ik weten:
Maar, nu moetje het geld van Hendrik halen gaan;
Want zonder platen werd in dit huys niets gedaan:
Maar d'Inventaris, hoe zel ik die noch krijgen?

HEYNTJE.

Die zel jou Cleardus wel aan malkander rygen;
Dat is een ventje zoo fijn als 't Oosterse goud;
Die van de lichtste hop het beste bier wel brouwt:
Wy zullen wel zo een Inventaris opstellen,
Daar wy van Land en Heerlijkheden in vertellen.
'K heb ook iets in mijn hooft, tot je voordeel bedacht
't Is of je het geluk van alle kant toelacht.

LEANDER.

Wat is dat Heynje?

HEYNTJE.

Dat zou je niet practiseeren:
Ik moet dien ouwe boef, eens een fijne streek leeren;
Hy heeft 'er van zyn leven zoo menigh een gehadt,
Wanneer hy in de kroegh met spaden steentje zat.

LEANDER.

Ziet wel toe.

HEYNTJE.

Ey, ey, wil jy niet ontydig vreezen:
Ik zal je van die zorg in 't kort wel gaan genezen.
Hoor toe, daar zijn twee boeren op de botermart.
Den een heet Melis, en den ander, Pieter Bart;
Die zel ik met haar beijen de geldzakjes geven.

LEAN-

LEANDER.

Hoe, de zakjes?

HEYNTJE.

Ey, laat my dat webben afweeven:
Zy zullen aan Wolferts huys vragen na u persoon:
Om je t' onderrechten, 't een is de vaar, en 't aar de zoon,
Pas jy maar op, en maakt je rol wel te speelen;
Wy zullen op zijn kosten eens helder op queelen:
Maar zagt, wat voor Vrouwen komen daar ginter aan.

LEANDER.

t Is Elsje met Jannetje, blijft een weinig staan.

TWAALFDE TOONEEL.

ELSJE, JANNETJE, LEANDER, HEYNTJE.

WEl mijn Heer, zullen nu alle dingen niet wel lukken?
Je moet dat appeltje zoo met een snor van de tak rukken,
De baan is klaar, wy hebben 't op een goede voet gebragt.

LEANDER.

Tot noch toe is 't of myn den Hemel gunstig toelacht.

JANNETJE.

Laat ons maar begaan, wy zullen 't wel verder afspinnen.

HEYNTJE.

Dat ik'er niet was, je zoud met je praat niet veel winnen.

ELSJE.

Wat zeg je Jongman?

HEYNTJE.

Dat je mijn Heer helpen moet:
Seker hy moet na Meurs, en dan na zijn Landgoed.

JANNETJE.

Wy gaander zoo heen; om 't meysje verder tot u te buygen.

LEANDER.

Dat 's goed, wat zal ik Nektar uyt die lieve lipjes zuygen.

Maar Vrouwtjes, heeft ze wel zo veel als 'er gezeyd wort:
Want zo daar aan mankeerde dee je my te kort.

ELSJE.

'k Zeg gy zult 'er veertigh duysend guldens by vinden;
Het was anders niet waart, dat haar soon heur beminden:
Doch vyf hondert guldens, gelijk je weet.

LEANDER.

'tZal zyn.

HEYNTJE.

Maar myn Heer, hoor een reys; hoe veel doch wel voor myn?

LEANDER.

Dat zel wel gaan, wy zullen malkander wel spreeken;
'k Zal je voor je moeyte wel iets in je vuist steeken;
Nu, je hebt me 't meisje opgedaan, 'k verzoek nou
Dat je zorg draagt by de Vader tot voortgang van myn trouw.

JANNETJE.

Dat zel alles wel gaan, wees jy maar wel te vreeden;
Wy zullen u dat kouwe yzer wel haast warm smeeden:
Dat gaat 'er weer zoo met een staand 't zeyl na toe;
Daar geld te winnen is, word men nooit arbeid moe.

LEANDER.

Ik zal u voor dees dienst, met meerder goud beloonen:

ELSJE.

Zoo zal den Hemel u, met heyl en zegen kroonen.

LEANDRE.

Vaart wel vriendinne.

HEYNTJE.

Ook zoo lammerachtigheid;
Je weet wel, doe me ook wat voorspraak by de meyd.

ELSJE.

Ja ja, dat zel wel gaan, wees jy maar wel te vreeden.
Ey siet hem doch eens na, hoe yvrig gaat hy treeden.

DER-

DERTIENDE TOONEEL.

ELSJE, JANNETJE.

DAt hy geen geld had, zijn vryen was haast gedaan;
't Is of je de Griekse Crates na 't leven ziet gaan:
Nu moeten wy het na onze regels beleggen;
't Meysje is ree, de Vaar zalder niet tegen zeggen:
Maar wy dienen ons van zijn kant wel mee met munt te verzien.

JANNETJE.

Daar weet ik geen raad toe.

ELSJE.

'k Zie kans, laat my betien;
Ik zal jou dat verken wel net en schoontjes wassen.

JANNETJE.

Weer an, gaatje gang; 'k laat jou op dien haspel passen:
Maak niet dat je 't verbruid, 't is zulk een fijnen gast.

ELSJE.

Weetje wel dat hier mé kruid voor rotten en muizen wast:
Wy moeten ons deezen haas niet laaten ontloopen;
Houwje continantie, daar gaat de deur van Heer Wolfert open.

VEERIENDE TOONEEL.

WOLFERT, ISABEL, KATRYN, ELSJE, JANNETJE.

ELSJE.

GOeden dag Heer Wolfert, is't werkje nu haast klaar.

WOLFERT.

Ey lieve geeft me doch wat tyd, dat ik eerst bedaar;
Het podegra maakt me wat kreupel aan de beenen.

JANNETJE.

Mijn lieve Joris, hebj'et zo hard voor je scheenen?

WOLFERT.

Jannetje, je hebt mijn altijd wat voor den boer;

Heugt het je noch wel, dat Barbertje met ons voer
Na den Overtoom om room te eeten?

JANNETJE.

Voor zeker:
Wel doen konje noch braaf ſtorten een friſſen beeker,
Daar je nu integendeel ook nergens meer toe deught:
Als met je ſcheenen voor 't vier, dat 's nu al je vreugd,
Niet waar? en ſeper je bent ook niet te beklaagen.

WOLFERT.

Kom, kom, ik geloof het jou is in de mond geſlagen:
Heb jy luy Leander ook gezien, of op de ſtraat ontmoet?

ELSJE.

Ja, daar komen wy jou van ſpreeken.

WOLFERT.

Dat is goedt;
Is de Vogel ons? zel den handel wel gelukken?

JANNETJE.

Men diende hier geen doornen voor roozen te plukken:
Daar is een ander die dit nesje graag ligten wou.

ISABEL.

Och Jannetje, draag zorg, en weeſt ons doch getrouw.

WOLFERT.

Hoe weet je 't? hoe duyker benjer achter gekomen?

JANNETJE.

Wy hebben na alle, die by hem kwamen, vernomen;
En vonden dat 'er van ons volkje geweeſt hadt:
Die hem om een Juffertje achter de veeren zat.

ISABEL.

Papa dit moet je, zoo 't mogelijk is, beletten.

JANNETJE.

Daar is werk an, om dat kwaad uyt de weeg te zetten;
Zy doet haar beſt, 't is een meisje dat voordeel bezit:
S'is rijk, wel gemaakt, en als gevalle ſneeuw zoo wit;
Ook is de Vrouw hondert Reyzers belooft te geven:
Doch wy hebben 't hem dicht deur de neus gedreeven:
'K Zey, 't is geen fatſoen dat zyn mes aan twee zyen ſnee

Elsje

Elsje ging ook wakker an, ze dee wel louter mee.

WOLFERT.

Je moet dien handel, zo't mogelijk is, verbreeken:
'k Zalder je hondert Dukatons voor in je zak steeken.

KATRYN.

Heer Vrouwtje, met zulke beloften behoor je 't te doen.

ELSJE.

Ja maar men laat zich met geen ydele hoop meer voên;
Men word door beloften hedendaags 't meest bedroogen:
Laatst is ons een Vogeltje, dat we niet vast hadden, ont-
vloogen.

WOLFERT.

Hoor, als ik je nou een briefje van mijn hand lang,
Zel je 't dan doen?

JANNETJE.

Ja, dan gaat het werk weer zyn gang.

WOLFERT.

Haal pen en inkt, ik zal j'er een Obligatie van schryven,
Met die conditie, dat j'et huwelijk door zult drijven.

KATRYN.

Dat is met reden, Sinjeur, zetter die conditie in.

WOLFERT.

't Mag 'er op staan, als ik 'er zoo 'n vogel mee win.

KATRYN.

Maar Sinjeur, wil je dan hier op de straat gaan schrijven?

WOLFERT.

Je hebt gelijk Katrijn, wil jy hier slegts maar blyven:
Wacht wat kinderen, ik gaa zoo na binnen toe.

VYFTIENDE TOONEEL.

JANNEN, ELSJE, JANNITJE,

'k GEloof je al een mooy stuyvertje wint;

ELSJE.

Zou we daar niet mee winnen, dan waren 't slegte tyen.

KATRYN.

Met ons is 't altijd het zelfde, wy moeten lyen.

't Is, gelyk het spreekwoort zeyd; die in de Hel gewoon is;
Weet niet wat vreugd 'er voor hem in den Hemel is.
Daar in tegendeel de vreugd de droefheyt, komt haaten:
En ons soo altoos wil; in werksaamheden laaten.

ELSJE.

Meenje dat het met ons al Gout is watter blinkt:
Neen kind, 'kverseker jou dat het paartje ook wel een reysje
hinkt;
Het gaater altoos soo niet, alsje wel denkt Kaatje
Zy krygen ons altemets mee wel voor een gaatje.

JANNETJE.

Meenje dat dit soo te doen is, myn lieven snaak
Daar hoort verstand toe, 't is soo ten eersten niet raak
Beurt wel dat ons in een jaar niet voor komt te vallen
Maar alser wat komt trekken wy mooje platte ballen
En dat versoet den arbeyd, en ons wagten wel,
Op die dingetjes ben ik soo puntigh als een el.

KATRYN.

Ja je seper, je lyckt togh al soo 'n puntige Jannen;
Maar al die puntige luy hou we veel van Mannen.

JANNETJE.

Dunckje dat Katreyntje; bespiegel je selfs rys.
En oordeelt dan wie ze moet trekken. . die Edele prys:
Ik geloof gewis, dat jey my de loef of sou steeken.

KATRYN.

Wel seker, jy luy kunt uytsteekent wel preeken,
Men hoorde jou te promoveeren in de koppelery,
Want al die van jou neeringh zyn, halender niet by:
En wat sou dat met ter tyd een schoon ambacht worden:
Ik weet niet of ik my selfs, daar mee niet toe aan porden.

ELSJE.

Je sout bekwaam zyn Kaat, maar niet tot dese saak.

JANNETJE.

Elsje, die was niet mis, maar wel ter degen raak

ISABEL.

Daar is papa.

SESTIENDE TOONEEL.

WOLFERT, YSABEL, KATREYN, ELSJE, JANNETJE.

DAar is het briefje, wel geſchreven.

ELSJE.

't Is goet; maar wat hebje daar tuſſen uytgegeven.

WOLFERT.

't Was een woortje datter te veel geſchreven was,
'k Siet daar Jannetje ſteek het briefje in je tas.

ISABEL.

Nu kunnen wy vaſt en ſeker op je vertrouwen.

JANNETJE

Ja ja wy ſullen ons woort, als de beſte houden.

WOLFERT.

Soo ben ik dan geruſt; 'k had dien haas graagh in 't net:
Na binnen en op 't ſucces een glas daar in geſet.

KATRYN.

Juffrouw, laaten wy ook eens ſpeelen van la waaijen.

ISABEL.

Ik laat het op u ſtaan.

JANNETJE.

Wy zullen 't je wel draajen.

ZEVENTIENDE TOONEEL.

ELSJE, JANNETJE.

JANNETJE.

NU heeft dien ouwe de ſtrop wel zeker om den hals;
Hy ontſnapt ons nou niet, al was hy noch zoo vals.
Zoo moet men met die gaſten tot ſijn voordeel leven,
De neering heeft men ook in lang geen voordeel gegeven.
Hoe ſtaa jy 'er mee Elsje.

ELS-

ELSJE.

Hoe zou ik 'er mee ſtaan;
'K heb in geen vijf maanden niets in den handel gedaan:
Daar komen nu beunazen, die jou het brood uyt de mond rukken;
Ik dacht laatſt daar dicht by mijnent een vette haan te plukken:
Maar Dieuwer heeft het mijn ſchoon door de neus geboort.

JANNETJE.

Van dat werkje heb ik op dien tijd wel gehoort;

ELSJE.

Je ging doen verkeerd; had je dat met myn begonnen,
Dan waar 't wel geweeſt; 'k heb myn Vlas altyd net afgeſponnen.

ELSJE.

Je bent ſtouter in die zaak als ik zou wezen moer;
Maar hoe voer je laatſt met die ouwe gryze loer?

JANNETJE.

Ik maakten dat hy het Juffertje heeft gekreegen:
Als ik iets begin, ben ik nooit om de uytſlag verlegen;
'k Heb altyd Citſen in huys, en ander goed meer;
Ik houw de Meyden aan, al waren ze als een veer;
Dies weet ik het alles, en niemand kan het weeren.

ELSJE.

Zoo moet je altemets ook helder met haar teeren:
Ik niet, ik gaa zo langs de graft, of in de ſtraat;
En zie of 'er een Weeuw of Juffer in de deur ſtaet.
Dat gemeenlijk wacht na galants, met gaaren te knoopen:
Zie ik dan zo een quibus voorby de deur loopen,
Maak ik een praatje van d'een of d'aar geſchiedenis;
En hoor dan zoo offer niet wat te doen en is.
'k Merk dus gemeenlijk wie 't meysje kan bekooren.

JANNETJE.

Zou ik zo veel moeyten doen? daar zou je van hooren;
Als ze willen, kennen ze my aan 't mantje wel:
Maar Elsje, je raad niet wat ik nu noch doen zel.

ELSJE.

ELSJE.

Wat?

JANNETJE.

Eenb ortje van Meysjes en Minnemoers uythangen;
Daar in kan je d'onnozele meisjes 't lichtste vangen:
Men weet dat 'er te met een hier of daar wezen moet;
Het gaat 'er somtyds dat je hert geen zeer doet.
Het is de wereld Elsje, wat zelme zeggen, 't zyn bedurven tyen;
't Wil al muyzen wat van katten komt, al zou 't op een besem reyen:
Ik winder mijn kost wel mee, maar straf het kwaad dat 'er in steekt:
't Is bedroeft als een Juffer de snoer van haar jeugd breekt:
Nou laaten wy gaan, en zien aan wat end wy zullen beginnen;
Men moet hier al veel in de wereld doen om zijn kost met eeren te winnen.

Eynde van 't Eerste Bedrijf.

TWEE-

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

LEANDER, HEYNTJE.

HEYNTJE.

IK zeg ja myn Heer. 't is klaar, je hebt niet te vreezen;
De boeren zullen in een uur of twee hier wezen:
Maar feldremnt baas, hoe ftel je 't met die quant,
De dolle Ooftindies vaar, en de razende Smous met fijn Diamant,
En Hendrik, die op fulk gerugt wel mé zal komen fpreeken.

LEANDER.

Datfe alle by den Duivel waren, zouwen zy my de kop niet breeken;
Maar laat het gaan zoo 't wil, ik ftel myn heel geruft;
Wyl ik reeds vergenoeg ben geankert op dees kuft.
Hoor Heyntje, laat ons van andre zaaken handelen,
En tot Wolferts Beurs de naafte weg gaan wandelen.
Hou je wel, hy zal je van alle kanten acht flaan;

LEANDER.

'k Zel je dat wel klaaren, laat je 't maar op my ftaan;
Den Inventaris is die by malkaar gebonden?

HEYNTJE.

Gereed, en heb de Meyd om een Kruyer gezonden;
Die zal met Cleardus na de boeren gereed zyn;
De meyd is jou, al was de vaar nog eens zoo fijn;
Een teftament of twee, vier vijf Codicillen, en wat Perke-menten,
Zullen dien ouwe gek wel imaginatie in fijn herfens prenten:
Dat goedje werd zo by malkander op een wagen geleyd;
Men behoorde ook geen blaauwtjes te loopen als men zoo vryd.

LEAN.

LEANDER.

Wat zel dat goed doen?

HEYNTJE.

Jou in den Huwelijken ſtaat inſtalleeren;
Men moet jou als de hedendaagſe Studenten promoveeren;
Dat gaat mee met bullen en brieven; 't ſtaat geleert,
Als men met zoo een bagaſie het geld verteert.

LEANDER.

Zal dien omſlag 't gebouw niet onder de voet gooijen.

HEYNTJE.

Neen, ik zal je genoeg ſement in de kalk ſtrooijen;
Wil ik kloppen? kareſſeer jy 't Juffertje wat,
En ſwetſt of je een Landſtreek van Goederen bezat,
De meysjes willen hedendaags graag van geld hooren;
Haar kan verſtand, noch ſchoonheid, maar het geld bekoo-
ren.
O 't goud, dat goud, mijn Heer, wint veel op haar gemoet:
't Geeft haar zoo'n zoeten beweging door lijf en bloed;
En die verbeelding kan haar geeſt zoo zeer vermaaken,
Dat je eer met geld als met verſtand zult aan de meyd raa-
ken.

LEANDER.

Was ik al zo ver, hoe kom ik de ſwarigheid noch deur?

HEYNTJE.

Kom, laat ik maar kloppen, en vrees jy nergens veur.

TWEEDE TOONEEL.

LEANDER, HEYNTJE, KATRYN.

KATRYN.

JE Dienares, myn Heer, kom je Juffrouw bezoeken?

LEANDER.

Ja Kaatje, iſſe thuys.

KATRYN.

Wis, ſe leeſt Romanſe boeken.

DERDE TOONEEL.

HEYNTJE, KATRYN

DAt bakje wel, hoe vaart mijn gekandeliseerde sonne-
blom?
Men zou 'er zoo raaw in bijten.

KATRYN.

Zoet, maar wat hebje daar voor een mantel om?

HEYNTJE.

Dat 's mijn Bruygoms mantel, ik meen te gaan trouwen.

KATRYN.

Zoo meen je te trouwen.

HEYNTJE.

Vast.

KATRYN.

Zou jy je woord wel houwen?
De Vryers belooven hedendaags veel, maar 't is al wat te
doen,
En jy ziet 'er zoo weerhaanachtig uit, 'k zou niet goeds
van je vermoen.

HEYNTJE.

Je hebt goe gedachten van me, dat om geslagen,
Je moet men reis antwoorden, op 't geen ik je zel vraagen:
Zel 't huwelijk met mijn Heer, en jou Juffrouw voortgaan?

KATRYN.

'k Loof ja, onze Sinjeur ziet hem voor een goed postuur
aan:
Zoo veel geld Heyntje, wel men zou'er een Gravin mee
paayen:
Als 't my te doen stond, men zou me die kraan niet uyt 't
vat draaijen;
'k Zou toeslaan; want hebben is hebben, en krijgen kunst;
Doch onze Juffrouw toont hem ook al heel veel gunst:
Hy zal niets verzoeken, of 't zal doorgaan, met consent
van Papa:

En

n die zeid altyd, als hy maar munt ziet, aanstonds ja.

HEYNTJE.

Munt Kaatje, dat is 'er gezeten, je zoud 'er by na't Hof voor koopen.

KATRYN.

Heer Heyntje, met wat yver komen die boeren anloopen;
De drommel, daar is specie manibus by, zy zyn verzien met (geld.

HEYNTJE.

Hoe Kaatje, benje al mee op de geldduivel gestelt?

KATRYN.

Vast man; maar zagt, ik moet die kinkel reis wat foppen;
'k Zal die ouwe eens van achteren op de schouders kloppen

VIERDE TOONEEL.

MELIS, PIET BART, HEYNTJE, KARTYN.

KATRYN.

Zeg Huysluy, wel waar gaat dat zo yverig heen?

MELIS.

Hoe vrijfje d'oogen zoo? 'k geloof deze zon je te veel bescheen.

PIET BART.

Vaartje ze loert op de zakjes, zy zou het wel klaaren;
Meent zy dat wy verliezen wouden daar we zoo lang over gaaren?
Neen, kom vaartje, gaan wy maar, en zoeken Leander hier of daar.

KATRYN

Hoor gezuykerde huysluy, myn jonge tulp, en konfijte vaar,
Soekje Leander?

HEYNTJE.

Zoekje een Heer die Leander moet hieten?

MELIS.

Ja.

KATRYN

Die kan je wel met een boerekloot voor zyn kop schieten.
Hy is in dat huys.

PIET BART.

Dat geloof ik niet; of ik moet al zien.

KATRYN.

Je zelt, je zelt, blijf maar staan, en laat me betien:
Heer Leander, och komt toch ras, ze moetenje spreeken.

VYFDE TOONEEL.

WOLFERT LEANDER, IZABEL, HEYNTJE KATRYN, WOLFERT, MELIS, PIET BOER.

WOLFERT.

KAtryn, zel je my dan eeuwig de hersens breeken?
Wat is'er te doen?

KATRYN.

Vraag dat die luy, ik schey 'er uyt.

WOLFERT.

Zoo word ik altijd van die Caronje gebruyd.

MELIS.

Wel Lantheer, hoe is't mogelijk dat we je zoo ras vinden?

LEANDER.

Wel Melis ben jy't? en jy mee Piet Bart? welkom vrinden;
Dat's onverwacht met je beyen; wat doeje hier?

MELIS.

Jou zoo wat geld brengen, en anders niet en sier:
Wy hoorden van je Meui, dat je hier in den Haag woonden:
Die ons ook een brief of twee van je hand toonden;
Daar je in schreef om geld van je verloopen Landhuur:
Ik was toen ter tyd te Meurs, met onze Olfert buur,
Die Huysman die over mynent op je Hofstee woont.

LEANDER.

Je hebt wel gedaan, en veel zucht voor je Heer getoont;
Maar kon je me noch? zie je geen verandering in myn wezen?

MELIS.

Je bent wat bruinder, aars ben je noch als voor dezen;
Hoe lang heb je wel van Meurs, of in Oostindie geweest?

LEANDER.

Omtrent vier jaar Pieter.

MELIS.

Lantheer dat's al op zyn meest;

Laat zien, 't is ook al vier jaar, dat ze geen geld meer wouwen ontfangen.

LEANDER.

Zy wilden geen geld ontfangen.

MELIS.

Neen, wy wouden 't je meutje langen.
Maar die zey ook dat ze van geen ander geld ontfangen.

LEANDER.

Ik docht het op Batavia wel, dat het te Meurs zo toegong.
Hoe veel geld hebje wel op de Landhuur van vier jaaren.

MELIS

Ruym de helft Lantheer, we konnen niet meer ſpaaren.
Het Kooren is zoo veel niet als 't voor dezen was.

WOLFERT.

Bliefje niet in huys te gaan? Katrijn loop tap eens ras:
Myn Heer wil ik het geld zoo lang voor u gaanbergen?

LEANDER.

't Is te beleeft myn Heer, ik wil je zulks niet vergen.

ISABEL.

Myn Heer, Papa kan dat wel zonder moeyten doen.

HEYNTJE.

Daar zel ik de wind onder houden baas, bewaart de poen.

WOLFERT.

Tree in huis, je kund het geld daar binnen tellen.

PIET BART.

Dat is onnodig, wy zullen dat hier wel ſtellen.

LEANDER.

Hoe kwam het dat myn Voogt geen geld ontfangen wou?

MELIS.

Dat weet ik niet, altijd hy zei dat hy 't niet doen zou;
En zoo zyn meeſt alle jou Landhuurders gevaaren:
Daar leyd al een ſommetje dat ze voor jou gaaren;
Maar, is je Neef dood, daar je dat geld van erven moet?

LEANDER.

Ja, die is heen.

MELIS.

Wel ſeper, we hebben 't je wel egoſt;
Want zulk een reis om een beetje goed, dat zyn ſwaare zaken,
't Hoorden ook niet vergeefs te zyn,. zoo zal je noch aan 't jou raaken:
Je vaartje was goed, 't geen hy hem dee beliep al een ſom.

LEANDER.

Twintig duizend kroonen; maar ik heb 't rijkelijk weerom.

ISABEL.

Hoor eens Papa, och laat ons die Vogel niet ontſnappen.

WOLFERT.

Swijg, ik zel over alle conditien heen ſtappen:
Mijn koſtelijke dochter, hoe zal ik achter dat geld komen.

PIET BART.

Lanter, heb je noch niemand anders van je volkje vernomen.

HEYNTJE.

Hoe loert die Sater na dat metaal, hy blikt geen oog;
Bol, als jy 't in je hand hebt, is 't nog een voet van je elleboog.

SESDE TONEEL.

KATRYN.

Alles is gereed Sinjeur.

WOLFERT.

Dit gaatje voor na binnen.

PIET BART.

Dat behoeft niet, we zou wen de weg aars wel vinnen.

ZEVENDE TOONEEL.

HEYNTJE, KATRYN.

KATRYN.

WAt was ik daar ſtraks moe; voel eens Heintje hoe mijn lijf beeft:
'k Ben wat kort van borſt, daarom is 't dat me kracht licht begeeft.

HEYNTJE

HEYNTJE.

't Is een gebrek onder de meysjes, 'k heb hooren zeggen,
Dat 't daar van daan komt, dat ze zo licht rugwaarts leggen.

KATRYN.

Je bent een boef, en een guyt die van alle ſtukken weet.

HEYNTJE.

Worje 'er kwaad om, dat is mijn by mijn Jean leet:
Kom kom als een meyd, jou Heyntje moet je weer of ſoenen.

KATRYN.

Maakt 't niet te grof, of ik zal je de broodmolen boenen.

HEYNTJE.

Dat ſmaakt; noch eens Kaatje, en daar me op enne weg.

KATRYN.

Laat ſtaan, hoe drommel is 't, hoorje niet wat ik zeg?
Ja daar, is 't nou wel? 't ſpyt me dat 'k zo uyt moet ſchreijen,
Zo als we daar deên, is 't even als de katten vryen;
Dat 's ook zo, krollen, bijten, en met de poten ſlaan:
Doch al dat geweld dient niet anders, als legh aan.

KATRYN.

Dat overgeſlagen: hoe heb je zoo'n heerſchop gevonden?

HEYNTJE.

Die, wel die 's me door het geluk toegezonden,
Het is nu zes maanden dat hy van Indien kwam;
En vijf dat hy my voor knecht in zyn dienſt aannam:
O 't is zulk een braven Heer, 'k kan alle daag ſmullen;
Daar gaat geen uur voorby, of ik mag mijn darmpjes vullen;
Men kan zien dat hy van 't groot geſlagt gekomen is.

KATRYN.

Zijn wezen verbeeld iets groots, dat hy 's adelijk is, dat gewis.
Maar wie heeft hem toch onze Juffrouw opgedraagen?

HEYNTJE.

Dit is hem door twee Vrouwtjes van de neeringh voorgeslagen;
Ik kan niet begrypen hoe dit volkje zoo dra alle dingen weet.
Zy hebben niet te vergeefs haar vlyt voor jou Juffrouw besteed:
Myn Heer is zeer verlieft, na dat ik kan bemerken.

KATRYN.

Dat 's goed Heyntje, je moet hem in die beweging versterken;
't Zal geen schaa voor oos weezen, Izabel is zo goed;
Z'is ook aan twee kanten van een doorluchtig bloed;
Haar Vader komt een Osse-hooft in zyn wapen te voeren
Ook liet hy zich in zyn tijd van geen adel loeren:
En haar goedje is veertig duizend guldens; 't is zeker genoeg:
Ik kander wel die haar Capitaal in 't trouwen zo veel niet bedroegen,
Al schoon zy al groote luy haar dochters pretendeerde te weezen:
Zie Heintje, het gaat 'er jegenwoordig zoo wel niet als voor dezen,
Doen zag men door-overlevering wat yder bezat;
En 't scheelden de Ouders niet, als de Bruygom maar deugd had:
Maar nou moet 'er geld wezen, wil je de Vaar en Meyd bekooren;
Kom je met geen klinkende reden, zal men je niet eens hooren.

HEYNTJE.

Dat 's waar; maar daar door komt 'het, dat menig bedroogen word;
Wat komender al aan haar beloofde trouwpenningen te kort:
Dat kan men eerst merken, als ze zoo wat met den ander leven:

Dan

Dan ziet men onder 't een of 't aar protext malkaar licht de zak geven.

KATRYN.

De zak Heyntje, dat is wat extraordinair.

HEYNTJE.

Och 't is gemeen.

KATRYN.

Ey Heyntje, kijk kijk reis, wel waar zel dat doch heen?

HEYNTJE.

Stil Kaat, het is de directeur van myn Heer, hy mocht het hooren.

ZEVENDE TOONEEL.

WOLFERT, ISABEL, LEANDER, MELIS, PIET BART *dronken*, HEINTJE, KATREYN, CLEARDUS, JAAP de Kruyer.

PIET BART *valt over de wagen.*

WAt Duyvel vaartje 'k ben dronken, wat komt me hier te vooren?
Hey hondsvot wat doe je hier? zeg, waar kom je van daan?

JAAP.

Wel boer, ik kom van Loenen; maar zag je de wagen niet ſtaan?

CLEARDUS.

Wel zo mannen, ſta vaſt, wat doen de boeren wyn te drinken?
Wel ſtee aap, meugen wy zoo wel als jy niet met de glazen klinken.

LEANDER.

Ja Melis, die man kenje niet, hy weet niet wat hy zeyd.

PIET BART.

Ruk of vaartje, reys een ſneedje der onder eleid.

WOLFERT.

Nou mannen, dien Heer meenden 't zoo niet, als jy 't hem hoorde zeggen.

MELIS.

Dat loof ik ook: maar hy mogt zijn woorden wat beter beleggen;
Nou Lanter wy danken u, wy zijn tot je dienst, je hebt ons te gebien.

PIET BART.

My ook myn Heer, je zult me altijd tot je dienst bereid zien.

LEANDER.

Vaart wel Melis, en jy Piet Bart, me goeije vrienden.

PIET BART.

Vaart wel, 'k wou my den hemel weer zoo 'n fortuyn verlienden.

NEGENDE TOONEEL.

WOLFERT LEANDER, IZABEL, HEYNTJE, KATRYN, CLEARLUS, JAAP de kruyer.

CLEARDUS.

Hier zyn de dokkementen mijn Heer, je dient ze haast te leezen;
Ik moet ze kort weer hebben, mits ik 'er mee op een Comparitie moet wezen.

KATRYN.

Ha, ha, ha, dat kort lezen.

WOLFERT.

Hou de bek, wat raakt dat jou?
Maar in hoe kort wou myn Heer dat ik het uitlezen zou?

CLEARDUS.

In een uur of twee kan 't myn Heer doen, 't is wijd geschreven:
Ik heb den Inventaris laatst noch aan een Advocaat gegeven.

WOLFERT.

En wat dee hy 'er mee.

CLEARDUS.

Dit gaf'er in een dag een consultatie uyt.

KATRYN.

Heer een consletatie.

WOLFERT.

't Is onverdragelijk dat me de meid zo bruyd;
'K zeg ga, leg vuur an, of ik zelje de rug straks schuuren.
Hoor heer Leander, je meugt de Kruyer wel weerom stuuren.

TIENDE TOONEEL.

WOLFERT, LEANDER, ISABEL, HEYNTJE, CLEARDUS JAAP de kruyer.

LEANDER.

Ey myn Heer, neemt de moeyte, en ziet de papieren eens door.

CLEARDUS.

Hoo, hoo, 't is hier al meest gedaan werkje na ik het hoor.

WOLFERT.

Wat zeyd myn Heer?

CLEARDUS.

Dat ik een middel weet, 't geen je zel behagen:
(Zo hy slegts een uur tyd begeert om hem te plaagen.)
'K heb een regifter gemaakt van d'Obligatien, en Hofsteen:
Die ik u hier zal voorleezen, zoo jy daar mee bent te vreen.

WOLFERT.

Als het u gelieft, begin maar voort te lezen.

CLEARDUS.

Zoo vertrouwt myn Heer dan dat alles recht zal weezen.

WOLFERT.

O ja, ik zal gelooven alles 't geen gy zegt.

HEYNTJE.

Zoo word hy zonder moeyte na zyn staat berecht.

CLEARDUS *leest het register.*

Eerstelijk:

Een Adelijk huys, genaamt kort en duur, met wallen,
Beneffens boeren huys, schuur, nieuw en onvervallen, waard . . f 200000 : -
Noch een Hofstee aan de Vaart van Rep elen hy Lul,
Met twaalf kampen lands, naast d'Heer Abraham Mul, waard . . . . . f 8000 : -
Noch een Hofsteede, bepoot in 't rond twee morgen;
Vry van alleverpondinge, genaamt Buyten zorgen, waard . . . f 6000 : -
Noch, een Bruykwaarts Lands, van Boerenwevery, beneffens stal en schuur, en twintig beesten by, is waart . . . . . . f 5000 - :
Een streek land van negen morgen twaalf roeden, 't geen in een goed jaar twintig beesten vet kan voeden, is waard . . . f 3000 - :
Daar beneven een stuk land aan den platten Dijk met een Huys daar by, genaamt Schijnryk. waard . . . . f 4000 : -
Als mede een Verkens mestery van twintig groote schotten, waart . . . . f 2000 : -

HEYNTJE.

Aldrement hoe glimpt hy, hy verlangse al te posten.

CLEARDUS *leest voort.*

Noch een schoonen tuyn, honder vijftig roeden groot, is wel beplant, gelegen buyten de Waterpoort, waard , ... f 2000 : -
Ook een beschoeit stuk land om te warmoesieren . . . . f 2502 : -

HEYNTJE.

Al dat goed zel hy zoo klaar vinden, als de wooning van de mieren:

Maar

Maar zagt, laat ik ſwygen, op dat hy al voort vertelt.

CLEARDUS.

Noch een ſtuk land van 5 morgen, gelegen
op Geenveld, waard . . . . . . f 2300 : -

WOLFERT.

Zoet, hoe zeyd myn Heer? geen veld, is daar het land
gelegen?

CLEARDUS.

Ja, in dat land zyn ze koddig, ze noemen zo de wegen:
Maar dewyl myn Heer twijfelt, zo leeſt de ſtukken na.
Voor myn, ik zal vaſt ophouwen.

WOLFERT.

Holla myn Heer, niet zo dra:
Ik geloof 't wel, gaat maar voort om tyd te winnen.

CLEARDUS.

Zel ik dan nu weer van vooren of an beginnen.

WOLFERT.

Daar je bleef, ik heb het zo ver met genoegen gehoort.

CLEARDUS:

Dan verzoek ik dat je niet weer in myn lezen ſtoort.

WOLFERT, *tegens Leander.*

't Is een bars gasje, 't lijkt wel d'opperſte van alle dire-
cteuren,

LEANDER.

Zy hebben veel in 't hoofd, dies kan men haar licht ſleu-
(ren.

CLEARRUS.

Een huys en erve, ſtaande in de Breeſtraat,
binnen Meurs,
Belend de zuydzyde Mevrouwe Schandrina
de Geurs
waard . . . . f 6000 : -
Noch een huys met zyn Erven gelegen in de
ſchynſtraat:
Daar de Koning van de Wouwouwen in de
gevel ſtaat,
waart . . . . f 4000 : -

Als

Als mede een Huys en Erve, genaamt het Broddelhuys,
Bewoont by Wouter Jorisz. ontfanger van de Watersluys,
Begroot op . . . : . f 3000 : -
Noch een huys en erve, van ouds genaamt het Piekhuys, gelegen
Voor de Heer Jacobus Knaprijk, aan de zuyder weegen,
tot Meurs, waard . . . . f 2000 : -
Noch een herberg, daar de Japanse Ridder uit hangt aan de Hulsdonkse poort,
Belent Jannetje Hendriks van Nyper oort f 4000 : -
Noch een voorname Herberg, genaamt het Huys der Swarten,
Of anders het Wale rot, bewoont by Jakob Marten, waart . . . . . . f 5000 : -
Een Obligatie ten laste der Stad en Graafschap Meurs, groot . . . . . . f 8000 : -
Noch een Obligatie op de naam van Reynier Olfertsz. Schijnwaar, ten lasten de Stad Meurs, groot . . . . . . f 6000 : -
Noch een Rentebrief op een huys in de Uyl steeg, daar de vergulde Koekkoek uyt hanght, groot . . . . f 1500 : -
Als mede een Rentebrief op een Huys, staande in de dwaalstraat, genaamt den blinden Ezel, ... f 2000 : -
Noch een Elsebos, groot 4 morgen, gelegen by Diepraam, in de Kamperbroek, waardig f 3000 : -
Een Fluytschip, genaamt Kortenduur, gevoert by Tierk Syberse Loersiet, groot over steven hondert twintig voet, varende na Kuba, en verdere Westindien; waard . . f 10000 : -
Noch een Binnelands Veerschip, vaarende

van

van Meurs op Orſoy, verhuurt aan Schipper
Hans Flesburg, waard . . . f 1200 : -
Noch een Speeljacht over ſteven veertig voet, op
zijn Chinees getimmert, genaamt de vliegende
Tarter, leggende in de haven van Meurs, onder het opzicht van Pieter Crijnſe Leepdijk,
waard, als zijnde heel kurieus geſneden f 4000 : -
Ses bruyne Hengſten, mitsgaders Koets, Berlyn,
Wagen, Chaiſe volante, Poolſe Slee, en tuygen, te ſamen begroot op . . f 3000 : -
Noch twintigh Melkkoeyen, loopende op 't land
van korten duur, waard . . f 1200 : -
Noch een uytſtekend Spaans Merry-Paartje, zynde
heel wel gedreſſeert, Waard. . : . f 1000 : -
Noch in banco binnen de Stad van Amſterdam . - . . : f 40300 : -
Een Ooſtindiſe Kiſt met alderley rariteyten,
van goud, zilver, als orientale ſteenen, zynde
het erfgoed van myn Neef op Batavia, waart
met goude Coepanſe daar in zynde . f 40000 : -
Op 't Ooſtindies Huys, ter Kamer Amſterdam,
een ſomma van . . . . . f 30000:
Ten laatſten mijn ringen, en verdere meubelen
begroot op . . , ... f 10000 : -
Wel Heer, hebj'er iets tegen? dunkje niet dat het zo wel gaan
kan?

WOLFERT.

Ja, zou ik niet, wel ik krijg 'er een gloed op mijn borſt van.

Tegen Iſabel.

Ik dank den Hemel, dat hy jou tot ons geluk heeft gebooren.

HEYNTJE.

Komt dien Sater achter de zaak, wat zel hy nieuw ophooren.

LEANDER.

LEANDER.

Wel, wat zeyd myn Heer, zel ik je dochter hebben, of niet?

WOLFERT.

Voorzeker zelje, daar is ze myn Heer, in 't geheel gelijkje ziet.

LEANDER.

Maar nu haar Capitaal, hoe groot is dat? en waar zou dat blyven?

ISABEL.

Myn kapitaal zel het uwe in den huwelijken ſtaat vry ſtyven;
Papa weet wel hoe groot dat mijn Moeders was, niet waar?

WOLFERT.

Ten naaſte by wel, maar niet korrekt op een haar;
Het was omtrent veertig duyzend guldens waard, met alle dingen.

HEYNTJE.

Zoo Heer, daar hoor ik een Canaritje heel lieffelijk zingen;
Spreek, nu is 't je tyd.

LEANDER.

En dat goed zal in volle gemeenſchap zyn.

WOLFERT.

Zo 't Izabel verſtaat, ik conſenteer voor mijn.

ISABEL.

Ja Papa, ik zel het in 't geheel met al zijn omſlag geven.

WOLFERT.

Veel geluk dan, ik wenſch gy beyde in volle vreughd meught leven.

HEYNTJE.

Gedaan werk is goed ruſten; nou leg ik mijn mantel haaſt neer:
Ik wenſch u Mejuffer geluk, en u ook zoo Heer.

CLAAR-

CLEARDUS.

Ikwensch u beyde veel geluk, dat is het rechte trouwen.

WOLFERT.

Apropo, hoe veel zal myn dochter van je geld, na je dood behouwen.

LEANDER.

Ik maak 't haar alles, tot mijn Oostindise kist in 't kluis.

ISABEL.

Ik verzoek mijn Heer, zend ze me doch ten eersten thuis:
'k Zelder die thee, die je noch over had, by verwachten.

LEANDER.

Wel ma Chere, 'k zal het doen, en in alles mijn plicht betrachten.

TIENDE TOONEEL.

WOLFERT, LEANDER, ISABEL, CLEARDUS, KATRYN, HEYNTJE, JAAP de kruyer.

KATRYN.

'T IS klaar Sinjeur, is 't nou wel? Juffrouw, hoe zie je zo pruym, benje de Bruyd?

ISABEL.

Ja Katrijn.

KATRYN.

Dat mag ik lyen, nou is al het vreijen uyt.
Ik hou ook niet van dat temen, je moet 'er maar los over heen stappen.

CLEARDUS.

't Is best, want anders ziet men 't meenigmaal aan stukken klappen:

LEANDER.

Nu Cleardus, moet gy staat maken om in een dag of drie na Meurs te gaan;
En zien eens op wat voor een voet dat daar myn dingen staan;

Myn

Myn Voogd zend wel Inventaris; maar daar most meer wezen!
Ik kan met die instrumenten geen kaf uyt het kooren leezen;
Laat hem rekening doen van al dat hy geregeerd heeft.
ISABEL.
Dat hebje wel myn Heer, men moet toonen dat men mee in de waereld leeft.
WOLFERT.
Zoet myn Heer, wy moeten, eer je gaat, eens helder uyt de bocht springen;
En met de Berkemaaijer in de vuyst van Mooy Aaltje zingen:
Bruygom, datje morgen eens een Colation gaaft.
Als't gelieft, kom Heyntje jy reys na de Musicanten gedraaft:
Gelief j'er ook Juffers by.
WOLFERT.
Neen, geen rokken hy broeken;
Wy zullender zoo wat van de beste vrienden aan weerkanten by verzoeken.
LEANDER.
Heyntje, ik geef je commissie, dat je 't na je beste kennis doet.
HEYNTJE.
Als je gelieft mijn Heer; sta vast keelgat; gantsch bloed.
KATRYN.
Dan mag ik ook het huys wel eensjes uyt gaan halen:
Maar Juffrouw, ik zie je met bedaartheid aan, zo flickeren jou straalen.
LEANDER.
Kom breng de papieren weer thuys.
CLEARDUS.
Wacht Jaap, 'k ga mee.
JAAP.
Weerom mannen, als je wilt.

KATRYN.

Kruyertje, dat hennep ceeltje hadje aauw ree.

JAAP.

Zoo doe ik altyd meysje.

CLEARDUS.

Nu myn Heer, hebje iets meer te commanderen?

LEANDER.

Neen Cleardus, ik zel je wel nader spreeken.

CLEARDUS.

Zijt dan gegroet Heeren.

ELFDE TOONEEL.

WOLFERT, ISABEL, LEANDER, HEYNTJE, KATRYN.

WEl Heer Leander, je hebt daar al een knevel van een direkteur.

Hy lijkt wel mal.

LEANDER.

Je zoud je bedriegen, houd hem daar niet veur.

WOLFERT.

Wat rammelt zy al weer; swijg, men kan geen een woord spreeken.

LEANDER.

't Is zo wat na d'aard der Vrouwen, over al de mond in te steeken.

WOLFERT.

Dat aan een zy, wat kleed zal je maaken voor je trouw-dag?

ISABEL.

Ik wou zoo'n kleed wel hebben als ik laatst van die Gravin zag.

LEANDER.

Hoe was dat Engel?

In't flueel, met paarlen om hals en handen.

LEANDER.

Doet zo myn lief, myn ſtaat zulks wel vermagh.

KATRYN.

Men zou 'er van watertanden.

WOLFERT.

Mijn Heer, zullen de Juweelen tyds genoeg klaar zyn?

LEANDER *wijſt de grootte van ſijn nagel.*

Ja myn Heer, ik heb 'er noch een van die grootte.

KATRYN.

Is die fijn

WOLFERT.

Hoe fijn? meen je dat myn Heer zich bemoeyt met valſche ſteenen?

KATRYN.

Dunkje dat zo vreemt; daar loopt altemets wel een kwaa onder de goeje heenen.

LEANDER.

Neen Kaatje, s'is fijn, en goed tot een tafelſteen aan de ping.

Ook heb ik 'er noch verſcheide tot een andre ring.

KATRYN.

Juffrouw, je zult blinken als een Papegay, onder de Nachtuylen.

Je hoeft je ſtaat zeker voor geen Gravin te ruylen.

LEANDER.

Nu, ik zal vertrekken, wyl ik noch alles beſchikken moet.

WOLFERT.

Goed, Ik zal na de Notaris zenden tot beſchrijving van 't huwelijk goed.

HEYNTJE.

Jey zult je gat wel ſchrabben, je kunt al wat je wilt laten ſchrijven:

Maar mijn Heer zel evenwel de zelfde man, en even rijk blyven.

WOLFERT.

Wat zeg je Jongman?

HEYNTJE.

Ik overleg eens wat ik eerst doen zal.

LEANDER.

Doet dat vry, en gaat nou met 'er haast over al:
'k hebje van doen, vaart wel myn Heer, en gy ma Chere zieltje.
Dag Kaatje, ô jou hondje, mocht ik eens kluyven aan jou hieltje.

KATRYN.

Goeden dag Heyntje.

TWAALFDE TOONEEL.

WOLFERT, ISABEL, KATRYN *spreekt voor.*

Nu dat werkje is afgeleyd;
Ik ben zo bly als een Engel.

WOLFERT.

Ik ook, mijn kostelijke meid:
Wat zel ik die kist visenteeren; hoe zel ik in die munt grypen.

ISABEL.

Hoor Paatje, je zelt wel zorg draagen dat ze de Diamant ter degen slijpen;
Ik wou ze wel wat hoog uit de ring hebben, dat staat groots.

WOLFERT.

Dat zel niemand beter doen, als de Juwelier Pieter Boots.

KATRYN

Zacht myn Heer, daar komt Orontes met Hendrik, gaat na binnen.

WOLFERT.

Dat 'ste laat, hoor Isabel, je moet Orontes niet meer minnen;
Laat hem gaan; doch zeg het hem niet brutaal, maar zagt,

DERTIENDE TOONEEL.

WOLFERT, IZABEL, ORONTES, HENDRIK, KATRYN, KALIDOOR.

ORONTES.

Hoe u aan de deur vrinden, dat is onverwacht.

WOLFERT.

En evenwel zie jy 't; is 'er iets van u dienst vrinden?
Voor my ik dank u; maar ik dacht u hier niet te vinden.

WOLFERT.

Waar dan?

HENDRIK.

In huis, want als de dochter de Bruyd is, maakt men daar de vreugd.

WOLFERT.

Dunkje dat zoo vreemd? is 't je leed?

ORONTES.

in 't minste, niet het doet my deugd.

ISABEL.

Ondankbaard, is dit voor de liefde die ik u heb toegedragen.

ORONTES.

Neen Izabel, ik veyns, gy blijft mijn eenigste behagen:
Maar wyl ik u niet kan bezitten, om dat het my aan geld scheelt;
Zal ik verdraagen dat een vergulde quibus die zoetheid met my deeld.

HENDRIK.

Mijn Heer, dat zel een groot huwelijk voor u dochter wezen.

KATRYN.

Kalidoor, hoe sta jy zoo stil, 't is of je Paternosters leerde leezen.

WOLFERT.

Kan je weer niet swijgen, je bent een drommel van een meyd.

KA-

KATRYN.

Hoe Sinjeur, zie je dat nou eerst, dat is myn al over negen jaar geseyd.

HENDRIK.

Je bent altijd de zelfde Katryn! ey Heer, laat ze wat praten.

WOLFERT.

Zy behoorden, als een ander sprak, haar snappen wat te laten.

Geliefje wat in te komen, 't is absort dat men hier zo staat.

HENDRIK.

Excuseer me,

ORONTES.

En my ook, 't is voor dees tyd wat te laat;
Wy zullen morgen ons plicht wat nader afleggen.

WOLFERT.

Zyn de Heeren reeds genood?

HENDRIK.

De knecht kwam 't ons in passant zeggen.

WOLFERT.

Zoo kent gy Heer Leander?

ORONTES.

Ja, hy komt in ons geselschap.

WOLFERT

Wat een praat.

ORONTES.

Het is myn lief dat het uw dochter zo wel gaat;
Den Hemel wil myn Izabel met heyl en zegen kroo

ISABEL.

Dat is my heyls genoeg, als gy uw liefde my komt toonen.

WOLFERT.

Wat dunk je van 't Huwelijk, staat het je aan of niet?

HENDRIK.

Heel wel, en 't schynt een gelukkig huwelijk, gelijk men tot noch toe ziet.

WOLFERT.

Wat meen je daar mee, zou het noch anders kunnen uytvallen?

HENDRIK.

Neen, maar men kent de paarden beſt, als ze een maand of zes by je ſtallen:
Het zou konnen zyn dat hy wat kwaad van humeur was, of ongezond:
Het beurt wel dat een menſch t'huys komende zyn doodkiſt vond.

WOLFERT.

Daar ben ik niet om verlegen, het gelt ſal alles dan betalen;
Ik meen ſtrack ſyn kiſt van ſynent te doen haalen.

HENDRICK.

Hoe de gantſe kiſt myn heer?

WOLFERT.

Jaa die heeft hy myn Dogter vereert.

KATRYN.

Laat los, myn lieven bloet, datje you ſelfs niet beſeert.

WOLFERT.

Benje al weer doende, kanje dan nimmer ſweygen?

KATRYN.

Sou ik ſwygen, wel Calidoor ſoght my aan ſyn broek te reygen.

ORONTES.

Wat beduyt dat?

CALIDOOR.

Myn Heer de meysjes beelen haar ſomtyds wat in;
'k Heb naalt nogh draat, ook had ik niets ter werelt in myn zin:
Zy doght dat het Heyntje was, die verſtaat hem op die kunſten.

ORONTES.

Vaar wel myn Engelin ik dank u voor u gunſten.

ISABEL.

Vaar wel Orontes en komt dan morgen ſonder fout.

WOLFERT.

Nu dan Heeren ik verſoeck datje komt en beyde je woort houwt.

ORON-

ORONTES.

Gy kunt verſekert zyn

HENDRIK.

Ik wou mee wel eens uyt, dat Reviertje brouwen;
Ik groet u Heer, en u berugte Iſabel.

ISABEL.

Ik blyf u dienares, en u wat meer, vaart wel.

ORONTES,

Vaart wel, dag Kaatje.

KATRYN.

Je dienares myn Heer; zo dat mag ik lyen.
Ik docht je me vergat, nou ſe jou matres ontvryen:
Hoe, was dat te zeggen? ſpreek je niet? goejen dag Calidoor.

CALIDOOR.

Dagh Karonje.

KATRYN.

Wel ape gat, daar hou ik jou voor.

WOLFERT, IZABEL, KATRYN.

WOLFERT.

HOe had je 't zoo drok met Orontes?

IZABEL.

'k Zey dat hy my moſt verlaten.

WOLFERT.

Dat is wel, maar dit ſcheen zoo niet aan je praaten;
Ik zeg je eens voor al, je moet zulks niet meer doen;
Noch je borſt met minneryen buyten 't huwelijk voên:
Zoo je man daar achter kwam, zou hy jou 't goed ontmaken,
Daar je anders buyten twijfel aan zult geraken.

KATRYN.

Mijn Heer daar komt Elsje met Jannetje ginter in de ſtraat.

WOLFERT.

Dat 's waar, na 't ſchijnt, zijn ze heel druk in de praat:
Houw je allebey ſtil, en hoor eens wat ze zeggen zullen.

VYFTIENDE TOONEEL.

WOLFERT, IZABEL, ELSJE, JANNETJE, KATRYN.

ELSJE.

ZElle wy nu mee van de huwelijks brokken smullen?

WOLFERT.

Zoo meenje dat het vast is? wie heeft je dat gezeyd?

JANNETJE.

Komje al weer voor den dag, met die ouwe geveynstheyd?
Ouwe zaggelaar, hebje die platte nukken noch niet vergeten?
De Bruygom heeft ons zelfs gezeyd; hoe zouwen wy 't aars weeten?
Nu is 't werkje gedaan, wy hebbender ook wel om geslaaft;
Ik wou 't niet weer doen, al wast datje me eens soo veel gaaft:
'k Heb meer versuymt aan een Edelman, die hier een kansje wou wagen.

WOLFERT.

Waaren 't ook van die Edeluy, die Barons of Adelijk wapen op de rug dragen?
't Geen van soo verkomt wil bedriegen, of bedrogen zyn.

JANNETJE.

Boe, boe; als ik 'er mijn geit voor krijg, wat bruyt het dan mijn.
Men kan dat van u Dogters huwelijk ook wel seggen.

WOLFERT.

Laatse praaten wat se willen, 'k zal daar demunt van in mijn kas leggen.

ELSJE.

Wy weeten wel dat dit Considerabel is, soo een Heer;
Wy haddent aars niet bekoppelt, neen vaar 't is, tot jouwent nou mooy weer.

KA-

KATRYN.

Wis is't Elsje, dat is schier niet te vergelijken;
Daar selle wel duysent Iuffers van op haar neus kyken.

JANNETJE.

Dats waar, maar ongegunt broot wort meest gegeten kint:
't Is mooy gelt, en 't brengt geen verdriet, alsmen 't soo gemaaklijk wint:
Maar wanneer sullen wy om ons bedongen loon komen?
Sie, ik wou dat Reviertje me wel eens sien stroomen.

WOLFERT.

Ie bent soo haastig, laat me eerst vrugten sien, en spreekt dan.
Je hebtje dingen wel gedaan, ik sal 't ook beloonen als een eerlijk man.

JANNTJE.

Hoe stel jy 't, hy meent Veertig duysent guldens te ontfangen.

WOLFERT.

Hoohoo, ik sal hem Isabel met zijn eygen gelt langen:
Zou ik wat geven? je weet immers dat ik daar niets van houw;
We kenne malkaar, daarom weet je wel dat ik het niet doen zou:
Waar wou ik het van daan halen? 't zyn te bedurve tyen;
Voordezen kon ik noch op 't manuaal in de koets ryen;
Maar nou, nou komen daar Koopluy, ja zelfs Waarden aan:
Men ziet nu depate steentjes door alle handen gaan.

JANNETJE.

Zoo valt 'er dan met dien handel niet meer te winnen?

WOLFERT.

Neen; daarom meen ik het ook niet meer te beginnen.
'K zal op huwelijke toeleggen; 'k heb noch een kind,
Ziet dat je daar ook zo een partuurtje voor vind.

ELSJE.

Alsje wilt; maar is ze niet wat te jong van jaren?

KATRYN.

Zy, ach zy zou't zo wel als Izabelletje klaaren.
S'is al zestien jaar, en dat's hedendaags oud genoeg:
De Juffertjes doen't in dezen tyd al vry wat vroeg:
't Schynt we warmer lucht krijgen, ze zeggen dat wy op
de aspunt draaijen.

ELSJE.

Wel zo Kaatje, je laat het zo wat van gat waaijen;
Doch je hebt het niet al geloogen; 't is ruym de helft waar,
Ik heb 'er voor mijn hoofd wel twintig geholpen van ses-
tien jaar.
Achtien, dan komen ze zelfs aan huys al na je vragen;
't Schynt zoo oud haar het pakje lastig valt te dragen.

JANNETJE.

Klapt niet al wat je weet, daar mocht hier of daar een
jongman staan:
Se moeten't niet al hooren; de dochters zynder slecht ge-
noeg aan;
Se kennen niets doen, als met pascientie een gallant af
wagten:
Zy meugen niet drincken, voor 't haar gepresenteert wort,
al souwen zy versmaghten.

KATRYN.

Dat was jammer, daar is altyd middel, voor die verstant
heeft:
Meenje dat men juyst altyd soo fyn in de werelt leeft?
Neen het gaeter soo niet, we kennen 't te met mee wel stel-
len.

WOLFERT.

Nou Roffel, wat sel jey de luy hier voor praatjes vertel-
len?
't Is best dat jey na binnen gaat.

ISABEL.

Dats waar papa.

WOL-

WOLFERT.

Se moet praaten al ſou zy 't van haar ſelver doen, 't is ſonder weerga.

ELSJE.

Nu Heer Wolfert my dunkt dat wy wel mogten wandelen.
Als de meeſte ruſie over is, komen wy onſe ſaakjes of handelen;
'k Sal middelerwyl na een portuur voor jou andre Dochter zien.

JANNETJE.

Wy doene tog weer ſamen, ik weet 'er een, laat my betien.

ELSJE.

Ik wenſch je luy geluck, den Hemel geef je een lang leven.

JANNETJE.

En ik wenſch dat hy je der wat plaiſier wil by geven.

WOLFERT.

Ik dankje alle by.

ISABEL.

Ik mee Vrindinnen.

WOFERT, in huys Katreyn.

KATRYN.

Als 't je belieft Sinjeur, Juffrouw hoe ſel ik morgen vrolyk zyn.

Einde van 't tweede Bedryf.

DER-

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

WOLFERT, IZABEL, KATRYN,

WOLFERT.

DAt's nou gedaan: maar ik weet niet wat ik zal denken;
Het zeggen van Orontes doet my de herſens krenken.

ISABEL.

Orontes was beſchonken Papa; dan weetme niet wat me zeyd.

KATRYN.

Je weet wel Sinjeur, dat 'er ook wat jalouzy leyd.

WOLFERT.

Dronken of jaloers, die woorden doen my vreezen,
Dat'er zo veel geld als ik gedacht had niet zal weezen:
Waar ſtaat de kiſt? dat je die wel ter degen bewaart.

ISABEL.

In 't ſalet Papa; daar is geen yzer aan geſpaart.

KATRYN

Dat veel waard is Juffrouw, moet men ter degen ſluyten,
Je hebt den aap vaſt binnen, laat hem nou op den duym fluyten.
Maar heer Juffrouw, wat hebje daar een ſchoon juweel aan de ping?
Dat is koſtelijk, van hoe veel geld is die ring?

IZABEL.

Myn Bruygom zegt van zeven duyzend gulden, zou je dat wel zeggen?

WOLFERT.

Ey praat me daar niet van, ik voel wat aars in myn kop leggen;
Daar word geklopt, ik ſchrik geduurig als ik dat hoor:

Katryn

Katrijn ziet eens wie daar is.

KATRYN.

Sinjeur, daar is een Oostindiesvader voor.
Die wou heer Leander eens komen bezoeken.

WOLVERT.

Laat hem binnen; nou zel je eens op zijn Oostindisch hooren vloeken.

TWEEDE TOONEEL.

WOLFERT, IZABEL, KATRYN, JAAP LOS.

JAAP LOS.

SInjeur is Leen thuys, ik hoor hy met je dochter trouwen zel;
Dat's nobel gebakken; wel zeker baas dat's wel,
Ik wou dat ik ook zoo'n fortuynje kon vinden,
Ik wil een beest wezen, ging ik 'er my niet straks aan verbinden.

WOLFERT.

Sacht, je weet niet wat je zegt, is jou dien Heer bekent?

JAAP LOS.

Bieter als jou; is 't niet een raren snaak van een vent;
Wy plegen hem op't Schip voor hallif maf te houwen,
Hy liep veeltijds op Batavie met Lange Bouwen,
Ook zulk een quant, die altijd meer dorst als geld had:
Maar wat duyvel meysje, tap eens uit het Bruigoms vat.

WOLFERT.

Verstaat men zich in jou land zoo wel op commandeeren?

JAAP LOS.

Dat is het eerst datze op Nagepatnam of Palikol leeren.

WOLFERT.

Heb jy in al die Landen geweest?

JAAP LOS.

Ho ho; dat's niet metal;

Ik

Ik heb op Palikotten geweeſt, op Datſchiron, Pemelen
Patnam, en over al.

WOLFERT.

Heeft Leander op die kuſten al mee gevaaren?
Is dat niet het land daar ze de paarlen en diamanten graaven?

JAAP LOS.

Leen was niet langer in 't land als omtrent drie jaar;
Doen behielp hy hem met het ſcheermes en playſterſchaar.

WOLFERT.

Wat reuteljc vent? je miſt je zinnen, wat kom je al praaten?
Wie heet Leen? en waar zelje al die malle reden laten?

JAAP LOS.

Wel hoe, de Bruygom heet Leen die met myn thuys quam.

KATRYN.

De vent is gek, ſpreek met fatſoen van die edle ſtam.

JAAP LOS.

Jy wèet nieuwers van; ik zeg dat Leen met my is thuis gekomen.

IZABEL.

Papa wat zal ik zeggen, al die praat doet me ſchroomen:
Katryn daar word geklopt, loop haaſtig, doet eens op.

DERDE TOONEEL.

WOLFERT, LEANDER, IZABEL, KATRYN

HEINTJE en JAAP LOS.

JAAP LOS.

SEldrèment Lèen, waar-kom je toe; nou zulk een heerſchop;
'k Wou mee wel op die wys met mijn ooren in 't bont vallen.

LEAN-

LEANDER.

Wat Leenje vent, en wat ſchortje te raaskallen,
Spreek met fatſoen, jou ongeſchaafden dikorige vent.

JAAP LOS.

Wel Patnamſen ezel, orang oetangh, ik raa jou dat je me kent,
Of ik zel jou zo een halve maan in jou ſmoel draaijen.

HEYNTJE.

Gaa jy zo voort Amphioenvreeter, zel 't hier helder op 't land waayen.

JAAP LOS.

Hoe opgemaakte Baviaan, 'k lag met jou, nare gaſt:
Kom, ik moet eens zien hoe jou dit koud in de trony paſt.
Ruk of Meerkat, of ik zal je door de ſmoel veegen.

HEYNTJE.

Dat zel ik wel laten; ik ben met die vent verlegen:
Maar ik moet eens zien of hy zoo ſtout is als hy hem vertoont;
Staa vaſt plugh, wie nikker meenje dat hier woont.

WOLFERT.

Al zachjes Heyntje, en jy vriend, wat komje hier maken?

JAAP LOS.

Ik kom zien hoe ik beſt aan my verſchote poen zal raken.

WOLFERT.

Wat ſegje al, ſpreekt met fatſoen, van wie komtje gelt.
Het is ſoo fraay niet dat men in een Burgers huys de pypen ſtelt.

JAAP LOS.

Ik ſtel geen pypen; maar ſpreek met fatſoen en reden.

LEANDER.

Ooſt-Indiſche ſchoft, ſoekje kwaat in dit huys te ſmeeden?
Ik kanje niet weerhont, ſweyghme voort, en vertrek,

JAAP LOS.

Wel ſnot ſchraaper, meenje me ſoo te betalen? 'k veegh-je ſtrax in de beck;

Of

Geef myn gelt, soo deughdelyk aan jou op Ambon verschoten;
Of ik selje dit ruytje tot het heft toe in je wambuys stooten.
Weeran, dertigh ropeyen, wat duyvel 't is geen stront.

LEANDER.

Waar praatje van? 'k zegh nogh eens vertrek, ik kanje niet vagebont.

IZABEL.

Och helpt die schurk wegh, of laat hem met fatsoen spreeken.

JAAP LOS.

Nogh soo niet, eer ik gaa sel ik soo wat stukken breeken.

KATRYN, *slaat 't een en 't ander van de tafel.*

Help help, Heyntje help, wat onbeschofter vagebont is dit.

HEYNTJE.

Loop Kaat, haal met'er haast uyt de keuken het braat spit.

WOLFERT.

En bre[n]gh myn degen.

KATRYN, *Heen lopende.*

Leander selje de zyne wel geven.

JAAP LOS.

Hy la la, kyk dat japanse wout aapje rys beven.
Geef me gelt, en laat me dan met fatzoen uyt gaan;
Of ik sel al wat'er in huys is aan stukken slaan.

KATRYN, *Uyt met een spit.*

HEYNTJE.

Geef hier Kaat, nou borst, staa vast, ik sel jou spitteeren.

WOLFERT.

Pas op Heyntje, we zullen hem aan deze kant keeren.

IZABEL.

Och moort, moort, help.

JAAP LOS.

Wel opgemaakte kermis pop;
Wat legje te schreeuwen; hou smoel, of ik vliemje de bobbel op.

LEAN-

LEANDER.

Ma chere roept de buuren, wy sullen daar getuygen van beleggen.

JAAP LOS; *slaat de glasen in, en gaat.*

Dan is best dat'k gaa: maar'k moetje hier mee gen dach seggen.

VIERDE TOONEEL.

WOLFERT, ISABEL, LEANDER, HEYNTJE, KATRYN

ISABEL.

PApa dat was een Vent; nooyt sach ik grooter beest.

KATRYN.

Hoo, die Vent heeft by de amphioen vreeters geweest:
Die't eens vreet is dol, en blyfter altyd een wesen af houwen:

WOLFERT.

Maar wat nicker dee de Vent hier zyn gal te spouwen.

HEYNTJE.

Het scheelt hem daar een westfaalse kinckel de mus draagt.

WOLFERT.

Het scheelt my ook elders; 't is of me een vreesende Geest plaagt:
Och daar wort weer geklopt, loop ras, en doet eens open.

LEANDER.

Ach Heyntje.

HEYNTJE.

Je moet van het kwaat altyd het beste hoopen.

VYFDE TOONEEL.

WOLFERT, LEANDER, ISABEL, LEVI, HEYNTJE, KATRYN.

LEVI.

NOer HernLeander, sol er mier betzalen? hee,
Or gift mier klydren tsoe rugh.

HEYNTJE.

Wel vaſt, Smous alree:
Moetje de myne mee niet hebben; wel wat ſelder ge-
beuren?
De Smous is met de kop gebruyt, Heer wilterje niet aan
ſteuren.

WOLFERT.

Wat heb je te zeggen Smous? ſpreek eens regt uyt.

LEANDER.

Ik kan hem niet.

LEVI.

Das leught toe wie eynen guyt.
By de Leve myner groot Motter, er ſol mier my klyderen
geven.

HEYNTJE.

Hoe drommel baas ſelje dit webben af weven?
Dat komter van alsmen met pik om gaat, wortmer van
beſmet;
Loop deummis loop, loop met je groot moer na bet.

LEVI.

Ich ſprech noer alleyns oms mijnen, er ſol meir betzalen.

HENDRIK.

Het Aapje is waarachtig gek of de droes moet me halen.

LEANDER.

Wijſt de Smous het gat van de deur, en laat hem gaan.

LEVI.

Ich hab ter dybel dan ſon, ich wol mier ringh ough wi-
der haben.

HEYNTJE.

Siet hem eens aan,
Wel jemine peet Jannetje, meug jey wel paſtellen?

KATRYN.

Soo Heyntje, laatje van geen verrotten Smous quellen.

WOLFERT.

Hou jey je bek ſnapſter, de man ſpreekt ligt met reen.

LEVI.

Gift mier gelt or mijne klydren, dan ſal ich heen geen.

LEAN-

LEANDER.

Ik ſeg nog eens Heyntje doet men die ſchurk vertrekken:
Hy ſou, door zijn dolle praat, mijn gramſchap opwekken!

HEYNTJE.

Kom Baviaantje, kom de deur uyt, en ſpreekt niet een woort;
Na 't Lazerishuys metje gekke praatjes, voort voort.

LEVI.

Leyter das Hern, daſſer mier ſoo ſol afgrontieren?
Ich ben eynen erligher Joeden, ich ſal him wat anders lieren.

WOLFERT.

Wat is dit.

LEANDER.

Niets Heer, Heyntje gaa jey jou gang.

HEYNTJE.

Luſtig ſcheerje.

KATRYN.

Weg Smous voort

IZABEL.

Och ik ben ſoo bang.

ZESDE TOONEEL.

WOLFERT, ISABEL, LEANDER, HEYNTJE, KATRYN.

LEANDER.

Wat reden heeft mijn Engel om ſoo bevreeſt te weeſen?
Doet jou een gekke Smous of raſend Ooſt-Indies-Vaar vreeſen?

KATRYN.

Niet mendal Juffrouw die menſchen waaren met de kop gekwelt;
t Is niet te pijne waart dat je jou ſelfs daarom ontſtelt.

HEYNTJE.

Dat volkje is meeſt van een aloy; wild en woeſt van leven;
En die aan niemand als haar eygen baſt wat geven:
Liegen als de duivel, ſteelen als de occaſie preſenteert;
Heeft d'eene uit gewoonte, en d'ander uit de natuur geleert.

WOLFERT.

Jy ſpreekt van die luy met veel zucht, na ik kan hooren:
Maar dat geld leenen, en 't ander klinkt my wonderlijk in d'ooren.

KATRYN.

Dunkje dat zo wonderlijk? ik heb tot Amſterdam in de Stad
Een ventje gekeunen, 't geen geen duyt in de wereld had;
Die evenwel zoo veel inbeelding had van zyn huizen en gelden,
Dat hem de Heeren op 't laatſt by de gekken in 't Lazrus-huis ſtelden:
By inbeeldingh werd een menſch vry veel vervoert;
Als die lui je voorkomen, moet men toezien dat men je niet loert;
Want ſomtijds doen dat de ſlimme zoo wel als de gekken;
Om op d'een of d'andre manier van d'onnoſele voordeel te trekken.

WOLFERT.

Jy moet mee praaten.

LEANDER.

Zy heeft gelijk, en oordeelt met verſtand.

HEYNTJE.

Ja Heer, die Ooſterſe knevel was al een ſlimme kwant.

WOLFERT.

Slim of niet ſlim . . . och daar word weer geklopt, doet eens open:
Ik voel mijn bloed van 't hooſt tot na de toonen loopen.

KA-

KATRYN *doet de deur open.*

Daar is Heer Hendrik met Orontes.

WOLFERT.

Laat haar in.

ZEVENDE TOONEEL.

WOLFERT, LEANDER, ISABEL, HENDRIK, ORONTES, HEYNTJE, KALIDOOR, KATRYN.

HEYNTJE.

BAas hou je nou met een assurant gezicht en gestreckte kin.

HENDRIK.

Mijn Heer, ik kom mijn plicht van dank afleggen:
Maar behalven dat, wou ik je wel een woordje apart zeggen.

LEANDER.

Spreek mijn Vrind.

HENDRIK

'k Ben wat verlegen om geld, dat's de reen
Waarom ik je moet lastig vallen; zou je me konnen helpen?

LEANDER.

Neen:
Maar morgen zal ik het by mijn Cassier laten halen.

HENDRIK.

Hoor Kassier of geen Kassier, je zult my betalen.

LEANDER.

Spreek wat zacht.

HENDRIK.

Waarom? ik moet geld hebben, verstaje dat wel.

LEANDER.

Ik zeg immers dat ik het je morgen geven zel.

HENDRIK.

'k Begeer niet te wachten; ik heb daar zo wat hooren zeggen,
Dat ik niet wel geſchikt in mijn herſſenvat kan leggen.

LEANDER.

Van mijn kan niet geſprooken worden als met fatzoen.

HENDRIK.

Dat's wel; maar heb je daar niet wel wat geld by van doen?

LEANDER.

In 't minſte niet, als ik wil kan ik altijd geld krijgen.

HENDRIK.

Ja borſt, ey wilt die praatjes voor my ſlegts ſwijgen;
Ik weet al hoe de vork in de ſteel ſteekt, daarom betaalt mijn,
Zoo je anders hier niet geaffronteert wilt zijn.

WOLFERT.

Wat is 'er te doen myn Heer? wat moet hier weez en?

HEYNTJE.

Men zou nou wel de bedrukte Hillebrand uit zijn gezicht lezen.

LEANDER.

Heer Hendrik heeft my wat kasgeld verſtrekt, 't geen hy nou,
Na ik het kan bemerken, graag weder hebben wou.

HENDRIK.

Dat's waar, en zult het my, eer ik hier van daan gaa, geven.

ORONTES.

'k Beklaag u lieve ziel!

WOLFERT.

Wat is 'er in dees zaak te doen mijn Heer?

HENDRIK.

Geld geven.

WOLFERT.

Hoe veel.

Omtrent zeshondert gulden.

WOLFERT.

Niet meer?

LEANDER.

Neen; en daar komt me zo vee geweld om maken:
't Is of ik kwaad was, en gy nooit aan u geld zoud raaken.

HENDRIK.

Kwaad of goed, als ik mijn geldt heb laat ik dat in zyn geheel.

LEANDER *tegens Karel.*

Heeft mijn Heer geen kasgeld? ik zal het u in banco weer afschryven.

WOLFERT.

Daar ben ik nu niet van verzien.

HENDRIK.

Indien mijn Heer wil borg blyven, ben ik content.

WOLFERT.

Ik blyf borgh, maar het hert is myn zoo beswaart.

KATRYN.

Dat hebje met veel mensche gemeen, 't is de Hollandse aard.
Een Fransman, Engelsman, Spek, of Italiaan, kreunen haar geen zaken.

HENDRIK.

Gy zyt dan borg? maar ik wou daar wel een briefje of maaken.

WOLFERT.

Wel, geeft pen en inkt.

KATRYN.

Sinjeur, daar staat het al gereed.

LEANDER.

Kwaadaardig mensch.

HEYNTJE.

Ik ben zo benaut dat 'k sweet.

ISABEL.

Ach! wat is mijn ziel ontſtelt! ik beef in al myn leden:
Was ik noch maar verzekert van u genegenheden;
Zoo zou myn deze gevallen zoo niet ter herten gaan.

ORONTES.

Zyt geruſt; ik bid ziet my voor geen wiſpeltuurige aan.

WOLFERT.

Daar is myn borgtocht. . . Ey my! ik beef.

HENDRIK.

De drommel is dat kloppen?

WOLFERT.

Katryn, doe op.

KATRYN.

Wel het lijkt waarachtig wel foppen.

LEANDER.

Dat raazen vrees ik dat het goeje werk verbruyen zal.

HEYNTJE.

Mijn Heer, houwje maar kittig, 't het noch geen nood, benje mal.

ORONTES.

Ik geloof dat 'er de Smous, die hier ſtraks was, zal wezen;
Want hy wou niet van de deur.

LEANDER.

Och ik begin te vreezen.

HEYNTJE.

Mijn Heer, houwje gelijk ik gezegt heb, het moet nou zo voort.

KATRYN.

Daar is Elsje met Jannetje, en de Smous, och hy is zo verſtoort.

WOLFERT.

Laat haar in, en doet de Smous hier binnen komen.

HEYNTJE.

Wat doe je mijn Heer? die Vent zal weer van zyn kleeren droomen.

WOL-

WOLFERT.

Hoe of dit werk zal afloopen? Izabel pas wel op de kist;
Hier meen ik alles uyt te voldoen.

HEYNTJE.

Daar benje duivels in vergist.

ACHTSTE TOONEEL.

WOLFERT, LEANDER, IZABEL, ORONTES, HENDRIK, ELSJE, JANNETJE, LEVI, CALIDOOR, KATRYN HEYNTJE.

LEANDER.

WEl vrindinnen hoe komje soo schielyk op daagen.

ELSJE.

Wy komen eens na ons bedongen loon vraagen;
Dese Smous stond juyst by geval hier aan het huys.

KATRYN.

O Heyntje, dese dingen leyken my hier niet pluys.

WOLFERT.

Maar Smousje, seg eens, wat komje hier in huys soeken
Spreek op, en niet veel geraas, sonder ons te doeken.

LEVI.

'k Hab dem Hern kleyderen verschaft, ont eyn ring met eyn steen;
Die keem ich widerhalen, or gelt.

ISABEL.

Waar wil dit heen?

ORONTES.

Kenje jou ring wel Smous?

LEVI.

Ja wen im Hern si mi kan tonen

HEYNTJE.

Och ik vrees, nou mag de duyvel het werk wel kroonen.

ORONTES.

Is ditse?

LEVI.

Dein selbige, em Hern wys wol'er is niet fijn.

ISABEL.

Och papa ik vrees.

WOLFERT.

Ik loof dat wy bedroogen zyn.
Leander, selje soo een eerlijk man bedriegen.

LEANDER.

Die me daar mee beschuldigen moet het in zijn hart liegen;
Dat u een Smous bedriegt, en hier de pijpen stelt,
Wilje dat op mijn verhalen? kreng wort ik soo van jou gequelt?

JANNETJE.

Wat nikker is dit Elsje? dit leykt wel Heer van kalisbenden;
Hoe sel dit wesen? wy sullen ons na u toe wenden.

WOLFERT.

Hoor jey luy kan in 't geheel op mijn niet sien.

HEINTJE.

Was de deur open, ik sou dit huys wel haast ontvlien.

ORONTES

Mijn waarde Isabel, hoe kan de kans verkeeren?

ISABEL.

Dat sel ik nu misschien door ondervinding leeren;
Papa hoe sel dit gaan?

HEINTJE.

Ei! siet hem nou eens staan;
Bol dats jou gebacken, even alsje te vooren een ander hebt gedaan.

WOLFERT.

Katryn haal de kist eens, ik moet die rys door soeken.

KATRYN.

De kist is te swaar.

HEINTJE.

O Smous, ik ſou jou wel vervloeken.

LEANDER.

Ik raa niemant ſoo ſtout dat hy mijn kiſt aanraakt;
Ik heb dat plockje voor bruytſchat aan ma chere gemaakt;
En ben een eerlijk man, ik laat my niet ringelooren.

HEYNTJE.

Zoo baas, laat hem by den Eldrement niet in dat gat boren.

WOLFERT.

En ik wilt ſien, hoe drommel of't hier weeſen ſal.

KATRYN.

Sinjeur die heeft gelijk, wel is't hier al van 't mal.

HENDRIK.

Het moet nu voor den dag komen, hoe ſelt lucken? ſpreek.

HEYNTJE.

Wat nicker mijn heer, laatje niet onderdrucken.

LEANDER.

Wat wilje meſſeurs? haalje me 't hemt ſoo wat overt hooft?
Het geen ik ſeg is waarheyt, maar het ſcheynt ik wort niet gelooft.

WOLVERT.

Waarom weyger je de kiſt te viſenteeren?

LEANDER.

Om dat men ſulks nooyt doet aan een man met eeren;
Ik raa niemant ſoo koen dat hy de kiſt haalt.

WOLFERT.

Gaa jey jou gang, waar toe ſoo lang gedraalt

KATRYN, en KALIDOOR, *die haalen de kiſt.*

Alsje wilt, Kalidoor hoe ſtaa je als een uyl te kijken, ſlaa poot an.

KALIDOOR.

Weeran, maar Juffrouw je moeſt daar wat wijken.

LEANDER.

Men heer ik legt in kennis, gy siet wat ik verdragen moet.

ORONTES.

Kennis of geen, dat gelt niet, het is u bruytjes goet.

LEANDER.

Dat 's waar, maar laat het dan mijn bruyts goet blijven.

WOLFERT.

Wy sullen den Inboel van de kist op een Inventaris schrij-
ven.

HEINTJE.

Dat sel een snaak van een Inventaris zijn.

LEANDER.

Gy doet my gewelt.

LEVI.

Far noer fort her soo bekom ich mit mier gelt.

WOLFERT.

Nu toe komende schoonzoon, wil de sleutel eens geven.

LEANDER.

Ik geef geen sleutel.

HEYNTJE.

Och nou begin ik te beven.

KATRYN.

Kom ik sel wel een hamer krijgen.

HEINTJE.

Wat duyvel seyt de meyt?

KATRYN.

Daar is ier een.

LEANDER.

Ik raaije soo koen niet dat jey het slot op smijt.

ORONTES.

Je kunt dat als Isabel het toestaat niet beletten;
En die sal haar tegens haar vaders wil niet setten.

IZABEL.

In 't minste niet, al wat papa begeert, sta ik gewillig
toe.

WOL-

WOLFERT.

Geef de sleutel zeg ik; hoe maak jy 't my zoo moe.

LEANDER.

Ik geef geen sleutel, wat lel je my aan de ooren.

WOLFERT.

Dan sla ik het slot aan stuk.

HEINTJE.

Daar zel je van hooren.

WOLFERT.

Kom kom, Kalidoor, sla jy het slot maar aan stuk.

HEINTJE.

Och och, hier raaken we byegaar in druk.

KALIDORE.

Open isse Sinjeur, nou zullen wy den aap wel vinden,

WOLFERT.

Sta wat ruym.

ISABEL.

Papa, zo zal men de kluw ontwinden.

WOLFERT.

Och sint Jago wat sie ik? ik wort waaragtig dol.

KATRYN.

Wel wat duyker is dit? de kist is niet half vol.
Ha, ha, ha, wat kramery is dit? een paar verroeste
schaaren.
Ha, ha, ha, ik kan van lacchen nauw bedaaren.

WOLFERT.

Lach jy der om karonje? ik wort rasend dat ik het sie.

KATRYN.

Soet hier komt de buyt: och 't is een scheermes twee drie.

IZABEL.

Och Papa, wat komt men over?

WOLFERT.

Hoe kan ik dit verdraagen?

KATRYN.

Heer Sinjeur, daar zyn noch twee verroeste schaaren;
Twee scheerdeeken, een becken, met een ouwe breuk-
bant:

De

De droes, dat weegt; hier is de buyt; een rouwe Diamant.

HENDRICK.

Een Diamant daarse in Holland de ſtraten van maken.

WOLFERT.

Och ik voel myn ingewant van raſernye blaaken:
Katryn, ſchey maar uyt.

KATRYN.

Sinjeur, het leſt is dikmaals 't beſt,
Dat ſiet men aan de hondjes, het kackernesje is 't mooyſt en dat komt leſt:
Daar is altyd een rock, drie kouſen, een hoet, en ouwe doeken,
Een muyl, drie ſchoenen, een nyptangh, en twee boeken.

CALIDOOR.

Dat is een raren kraam, Caatje ſoek jey noch al voort.

KATRYN.

Vaſt Calidoor; hier leyt noch al meer van dat ſoort.
Sie, ſie, vier ſalfpotten; heer! dat zyn rariteyten.

HENDRIK.

Net bequaam, om op het vullesvat te ſmeyten.

KATRYN.

Hier hebje den ouwt vader Gerbeſius, met een greyſen baart,
Daar de Weerelt ſoo veel van ſpreekt: met een uytgevalle voſſen ſtaart:
Och, och, Sinjeur, wat beeſtigh kloppen is dat?

WOLFERT.

Loop eens kyken,
En ſiet wie daar is, ik voel myn beenen regt beſwyken.

KATRYN.

Daar is d'ooſt-indies-vaar weer, hy wilt gelt hebben ſoo hy ſeyd:
Geliefſt myn heer dat hy binne komt, of dat hy beyd.

WOL-

WOLFERT.

Laat hem binnè komen, ik wil hem eens ſpreeken.

HEYNTJE.

Konje nou een pacolets ringetje aan je pinck ſteeken
Dan was het wel; daar is hy al die onguure gaſt.

NEGENDE TOONEEL.

LEANDER, ISABEL, ORONTES, CATRYN, HEYNTJE, LEVI; CALIDOOR, ELSJE, JANNETJE, JAAP LOS.

JAAP LOS.

Hier ben ik alweer met myn geconfyten Baſt;
Selje mee nou betuynen leen? hoe ſel het weeſen?
Of ſel jey je toekomende ſchoonſoon wont geneeſen?

HEYNTJE.

Hy begint al weer te raaskallen van ſyn gelt;
Och was ik hier maar uyt, myn hart is ſoo beknelt.

WOLFERT.

Ik ſalje betaalen, ſoo je me de ſaak regt wilt verklaaren.
Wat is Leander in Indie geweeſt? waar heeft hy voor gevaaren?

JAAP LOS.

Voor barbiers jongen.

ISABEL, ik beſwyk.

ELSJE, nou Bruitje ſchep moet;
Men eet in den huwelyken ſtaat het ſuur ſoo wel als 't ſoet.

WOLFERT.

Het huwelyk is niet volbracht, ik ſal 't niet leyen.

HEYNTJE.

Dan mach hy wel met een vulies kar de ſtad uytreyen.

ORONTES.

Myn heer, het is te vergekomen, ook is de ſaak gedaan;
Indien ik waar als gy, ik nam hem ſlegs maar aan.

WOL-

WOLFERT.

Dat ſel ik wel laaten, ô guyt wat hebje me bedroogen;
Seght my, is den Inventares, en dat van de boeren gelo-
gen.

LEANDER.

Ik zeg niet.

WOLFERT.

Dan ſel jey 't my ſeggen vagebont, ſpreeck guyt.

HEYNTJE.

Ik zel, als ik het ſeggen moet, hy heeft niet eenen duyt:
Maar je ſelt dit hoop ik niet op myn onnoſelheyt verhaa-
len.

ISABEL.

ô Hemel! wie 's bequaam, myn rampen af te maalen?

JANNETJE.

Nou, nou, Juffrouw, ſlaat de ſaak in de beſte vouw;
Ik kanje ſegge als 't myn ſaak was ik het doen ſou.

HENDRIK.

Je hebt gelyk, heer Wolfert, laat het kwaat paſſeeren.

ISABEL.

Ach Paatje.

WOLFERT.

Jou beeſt, ik ſelje wat anders leeren;
En jy gauwedief, raakt wis en ſeker op 't ſchavot.
Ach! nu ſtaan ik immers voor yder oog ten ſpot.

ORONTES.

Myn heer, je mocht dit vuur liever onder ſijn as ſmoo-
ren:
Men moet ſich om een gedaane ſaak niet altoos verſtoo-
ren.

KATRYN.

Dat 's beſt myn heer, en dan weeten daar de luy niet van:
Kom ſpreek ſelfs een woortje, en neemt hem voor je
man.

WOLFERT.

Waar moey jy je mee ſnapſter, ik kan 't niet vergeeten.

HENDRIK.

Hoor, denk dat de meysjes wat meer als de meesters weeten.

KATRYN.

Hoe ben je daar achter gekomen? Heer, dat 's wel waar;
Daarom krijgen wy ook in 't gemeen een goeje Nieuwe jaar.

WOLFERT.

Wat weet je meer? zeg op, of ik zal je de beenen breeken.
Men moet van geen geheymen uit het school spreeken:
Maar evenwel Sinjeur, ziet toe wat dat je doet,
Jonge luy zyn wat aantrekkelijk, en warm van bloed.

WOLFERT.

Spreek uyt de borst kaakster, wat wil je hier mee zeggen?

KATRYN.

Niet, als dat ik Juffrouw by Leander heb zien leggen.
Daarom was 't best . . .

WOLFERT.

Spreek niet meer of ik verlies myn verstand.

ORONTES.

Nou resolveert, en leg de zaak in een vasten band.

JAAP LOS.

Je hebt gelijk Heer, laat Leen met je dochter leven,
Hy heeft goeje vrinden, ze zullen hem wel een Officie geven.

WOLFERT.

Dien inventaris, dat geld, die kist, leyd me zo dwars in de maag.

IZABEL.

Helaas! wat 's my al overgekomen, sint gisteren en van daag.

JAAP LOS.

Niemendal Juffertje, je moet om de wereldse zaken,
Je zoo licht niet ontstellen of treurig maken:
Laat waayen den bruy, trouw maar.

WOLFERT.

Dat zel ik noch zoo niet toe ſtaan.

HENDRIK.

Ey mijn Heer ziet het werkje eens ter degen aan:
De zaak is te ruchtbaar, je kundſe niet herhaalen:
Je vyanden zouwe zou beſpotten, kom zonder draalen;
Dek toe de pot, daar's palingh in, ze kroop 'er aars licht uyt.

WOLFERT.

Ach wat word ik van het werelds onweer gebruyd:
Men bedriegt my; o dood! waar is mijn heyl gevlogen?

ELSJE *ſtil.*

Nou Heer Wolfert, laat paſſeeren, je hebt ook wel eer bedroogen.

WOLFERT.

Dat zel je niet klappen.

JANNETJE.

Wat hoeven wy dat te doen:
Weeran Bruygom, hoe ſta je zoo? geef de Bruyd een ſoen;
De Vader zel de geſloote peys wel approbeeren.

WOLFERT.

Dat het zoo ver niet was, ik zou hem wat anders leeren.

ISABEL.

Zel ik het doen?

WOLFERT.

Doe wat je wilt, het ſcheelt mijn niet.

JAAP LOS.

Ja doet ſlegts, en doet het morgen ook dat Peetje ziet.

ISABEL *tegens Orontes.*

Al dat ik dan zal doen, zal om u liefde wezen.

HEYNTJE.

Nou is't jou beurt, taſt toe, weeran, zonder vreezen.

LEANDER.

Ik bid pardon, ik heb het alles uyt genegentheid gedaan:
Mijn lief, volvoert u woord, en neemt my voor u man doch aan.

IZABEL.

Zoo 't Papa verſtaat.

ELSJE.

Nou Heer, ey laatſe ſlegs trouwen.

WOLFERT.

Laatſe doen wat ze wil, ik zal 't niet weer houwen.

JANNETJE.

Zo dat mag ik lyen; nu de barkemaayer in de vuyſt.

KATRYN *tegens Kalidoor.*

Hoe ſtaje zoo te kijken als een nachtuyl die zyn poten pluyſt.

CALIDOOR.

Ik heb niet te zeggen.

WOLFERT.

Swijg, en laat een ander ſpreeken.

ELSJE.

Komt Jongeluy, wilt handjes in malkander ſteeken.

ISABEL.

Ik ben te vreeden.

LEANDER:

En ik met al mijn hert, zie daar.

HEINTJE.

Schoon is 't Varken, Rotterdammer bier, hey dat 's een paar.

ELSJE.

Veel geluk kinderen, ik wensje voorſpoed en zegen.

JANNETJE,

Ik ook, maar zelle wy de ſchoorſteen niet reys veegen.

WOLFERT.

Gaat altemaal in huys, ik zal u voort voldoen:
In 't een en 't ander,

KALIDOOR.

Kom Kaat, geef my reys een ſoen.

KATRYN

KATRYN.

Al zagt Kalidoor, komt voort, en tree jy maar na binnen.
Kom tree in al te samen.

HEYNTJE.

Zelle wy mee ninnen?

WOLFERT.

O wreed, verstoort fortuyn, gy doet my hier nu aan,
't Geen ik voor dezen wel aan andre heb gedaan;
'k Leer tot myn schade, dat, die alles wil genieten,
Niet altijd even wis zyn doelwit kan beschieten:
Dat ik voor deze won, dat gaat hier nu weer heen.

KATRYN.

Ey Sinjeur, dat heb je met meer menschen gemeen.
Ik bid, Sinjeurtje lief, wilt doch het treuren staaken.
Na binnen, een glas wijn, dat zal de geest vermaaken.

WOLFERT.

Wijl dat de bal nu leyd, zoo troost u myne ziel;
Verdraagt het ongeval dat op u nederviel;
'k Heb meenig eerlijk man verleyd, en vals bedrogen;
En om mijn goed te doen, vaak goddeloos geloogen:
Met al myn fijne list, door teereling en kaart,
Schoor ik eer menigh mensch de haaren en de baart;
Nu komt tot straf van my de onnoselen my wiegen,
En met een kinds verstandt, myn schrandre geest bedriegen.

Eynde van 't laatste en derde Bedryf.

